www.nv-online.info

№ 51 (4098)

5 ліпеня 2016 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...
Якуб КОЛАС

Народная Воля

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

Шаноўныя чытачы!

Каб нас, прыхільнікаў дэмакратыі, было болей, давайце далучым да кола падпісчыкаў «Народнай Волі» новых сяброў. Для таго, каб атрымліваць газету з 1 жніўня, ім трэба аформіць падпіску да 27 ліпеня.

БЕЗ РУЖОВЫХ АКУЛЯРАЎ

Аляксандр КЛАСКОЎСКІ,
спецыяльна для "Народнай Волі"

Чаму Лукашэнку не патрэбны «чыкагскія хлопчыкі»

Вы ж чулі: памочнік прэзідэнта Кірыл Руды з'язджае паслом у Кітай. Журналісты незалежных выданняў шкадуюць, бо на тле шэрых без'языкіх чыноўнікаў гэты прагрэсіўны эканаміст, які не хаваўся ад прэсы, быў каштоўным ньюсмейкерам. Не сказаць каб на пасадзе ў Адміністрацыі Руды выглядаў такім ужо рэвалюцыянерам, радыкалам (ды і хто б там такога трымаў?). Але нават тое, што ён некалі стажыраваўся ў Чыкага як стыпендыят фінансаванай урадам ЗША праграмы Фулбрайта, было штрыхом экзатычным на тле панавання ў айчыннай наменклатуры "моцных гаспадарнікаў" савецкай загартоўкі. Увогуле ж, Руды проста ставіў сумленны дыягназ беларускай эканоміцы, услых казаў пра тое, пра што іншыя чыноўнікі лічылі за лепшае не вякаць, каб не злаваць галоўнага начальніка.

Чаму Аляксандр Лукашэнка два гады трымаў пры сабе такога раздражняльніка? Магчыма, каб стварыць ілюзію новых павеваў у эканамічнай палітыцы, пусціць пыл у вочы заходнікам дзеля атрымання крэдытаў, інвестыцый. А можа, афіцыйны лідар і насамрэч хацеў сутыкнуць аргументы двух лагераў – адэптаў саўковай мадэлі і прыхільнікаў структурных рэформаў. З розных трыбун ён і сам разпораз спрачаўся з апошнімі, і тое, што менавіта палемізаваў, а не спяшаўся вычышчаць Рудага ды іншых рыначнікаў жалезнай мятлой, выдавала ўнутраную барацьбу. Бо ўжо і хатнім гаспадыням стала зразумела, што "беларуская мадэль развіцця" капітальна села ў галёш, трэба нешта рабіць.

Але ўсё, на што стала духу, – гэта даць адмашку на болей жорсткую манетарную палітыку. Фактычна людзям замарозілі даходы (пры тым што цэны не спыніш). Ды яшчэ ўзнялі камунальныя тарыфы, прыдумалі новыя паборы, павысілі пенсіённы ўзрост. Але гэта не столькі рэформы, колькі банальная абдзіралаўка. Бо эканоміка застаецца збольшага дзяржаўнай. Нават калі шыльды на прадпрыемствах мяняюцца, усё адно яны кіруюцца зверху, дырэктары ходзяць па струнцы.

Кранаць жа гэту прымітыўную канструкцыю страшна. Бо яна дае кіроўнай вярхоўцы непадзельную ўладу над краінай, яе рэсурсамі – як матэрыяльнымі, так і чалавечымі. Чым болей беларусаў пачуваюцца "государевыми людьми", тым прасцей трымаць народ у падпарадкаванні. Лукашэнку відавочна раздражняе само слова "прыватызацыя". Бо калі эканоміка стане збольшага прыватнай, як у развітых краінах (у нас жа прыватнік пад пятой дзяржавы, нават "алігархі" – марыянеткі), то пачне ўмацоўвацца слой самастойных людзей з грашыма (бізнесоўцы, сярэдні клас), якім патрэбны палітычныя ды грамадзянскія свабоды, незалежны суд, вольная прэса і г.д. А гэта патыхае ўжо расхістваннем сістэмы.

І таму яе канструктар, узважыўшы довады прагрэсістаў, відавочна, вырашыў не рызыкаваць, абраў самую прымітыўную стратэгію – неяк перасядзець кепскія часы. Прычым адмаўляючы нават, што крызіс ёсць. Хоць тут народ з правадыром катэгарычна не згодны: паводле чэрвеньскага апытання НІСЭПД (зарэгістраваны ў Вільнюсе), 81% беларусаў мяркуюць, што наша эканоміка – акурат у крызісе. І перасядзець не пашэнціць – гэта вынікае з выкладак таго ж Рудага, экспертаў МВФ. Паводле кіраўніка місіі МВФ у Беларусі Пітэра Долмана, *"з паскарэннем рэформаў эканамічны рост у Беларусі можа нават перавысіць 4,5% за год"*. Заўважце: гэта вышэйшы тэмп, чым нядаўна зацверджаны на пяцігодку Усебеларускім сходам. Але ж – пры ўмове структурных рэформаў.

Аднак Лукашэнка, мяркуючы па ганаровай ссылцы Рудага ў Кітай, на сёння не гатовы рабіць стаўку нават на памяркоўных рэфарматараў. Відаць, таму ж у свой час выпіхнулі з пасады віцэ-прэм'ера Сяргея Румаса, які таксама выглядаў белай варонай на тле старой гаспадарчай гвардыі. Такім чынам, мы бачым, што дзеля захавання палітычнага рэжыму дэ-факта абіраецца шлях павольнай дэградацыі краіны.

Прызначэннем жа Рудага ў Пекін Лукашэнка, мусіць, хоча прасунуць наш экспарт туды. Але ж мы прадаём у КНР пераважна сыравіну: летась 80% склаў калій, а цэны на яго цяпер не надта якія. Што ж да высокатэхналагічных тавараў, то кітайцы ўжо заткнулі нас за пояс. І тут мы таксама ўпіраемся лбом у пытанне рэформаў, без якіх прадукцыя айчынных прадпрыемстваў страчвае канкурэнтаздольнасць. І дыпламаты хай хоць са скуры вылузнуцца, але збываць айчынны неліквід для іх будзе ўсё болей няўдзячнай задачай.

У свой час нават генерал Піначэт з яго змрочнай палітычнай рэпутацыяй зладзіў у Чылі, дзе эканоміка была развалена сацыялістамі, даволі эфектыўныя рыначныя рэформы (іншая рэч, што потым іх плён змарнавалі новыя папулісты). Прычым зладзіў з дапамогай так званых чыкагскіх хлопчыкаў – маладых эканамістаў амерыканскай школы. Беларускаму ж аўтарытарнаму кіраўніку "чыкагскі хлопчык" Руды, як і іншыя эканамісты з сучаснымі поглядамі, пакуль што не надта патрэбны. Самае ж прыкрае, што калі прыпрэ (а так яно і будзе), дык давядзецца ісці на рэформы праз "не хачу". Але і тады іх стануць рабіць, адсякаючы хвост часткамі (такі ўжо менталітэт на самым версе!). Так што беларусы, якіх нібыта аберагаюць ад шокавай тэрапіі, насамрэч сербануць ліха вялікай лыжкай.

А пакуль што галоўны начальнік хваліцца новай зброяй – сістэмай "Паланэз" ды на тле эканамічных правалаў раздзімае тэму бяспекі, абароны краіны. Але "Паланэзы" не ўратуюць, калі Беларусь будзе эканамічна слабай, залежнай. Калі дэградацыя прадоўжыцца, то праз нейкі час ушчэнт змарнелую краіну можна будзе браць голымі рукамі. І ўсім вядома, хто ў гэтым перш-наперш зацікаўлены…

СТОП-КАДР

У нядзелю ў многіх месцах Мінска, можна сказаць, быў патоп.

ПАД ГРАДУСАМ

Прагназуецца няўстойлівае халаднаватае надвор'е

На гэтым тыдні чакаецца няўстойлівае халаднаватае з дажджамі надвор'е, паведаміў БелаПАН начальнік службы гідраметэаралагічных прагнозаў Рэспубліканскага цэнтра па гідраметэаралогіі, кантролі радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя **Дзмітрый РАБАЎ**.

Умовы надвор'я на тэрыторыі Беларусі ў асноўным будзе вызначаць халаднаватая няўстойлівая паветраная маса і атмасферныя франты, якія наступаюць з Заходняй і Паўночна-Заходняй Еўропы.

У аўторак пераважна па паўночнай палове краіны кароткачасовыя дажджы. У асобных раёнах навальніцы. Тэмпература паветра мінімальная ноччу +8…+13°С, максімальная днём +18…+24°С.

У сераду ноччу месцамі, днём на большай частцы тэрыторыі кароткачасовыя дажджы. У асобных раёнах навальніцы. Тэмпература паветра мінімальная ноччу +10…+17°С, максімальная днём +20…+27°С.

У чацвер на большай частцы тэрыторыі кароткачасовыя дажджы, у асобных раёнах навальніцы. Днём месцамі ўзмацненне ветру парывамі да 15–20 м/с. Тэмпература паветра мінімальная ноччу +9…+16°С, максімальная днём +17…+23°С.

У пятніцу месцамі кароткачасовыя дажджы, навальніцы. Па поўначы ўзмацненне ветру парывамі да 15–18 м/с. Тэмпература паветра мінімальная ноччу +9…+15°С, максімальная днём +19…+25°С.

У суботу на большай частцы тэрыторыі кароткачасовыя дажджы, у асобных раёнах навальніцы. Тэмпература паветра мінімальная ноччу +9…+16°С, максімальная днём +17…+23°С, па паўднёвым усходзе да +25°С.

У нядзелю ў асобных раёнах кароткачасовыя дажджы, месцамі навальніцы. Тэмпература паветра мінімальная ноччу +9…+16°С, максімальная днём +20…+27°С.

ТРАГЕДИЯ

Число погибших при терактах в Багдаде превысило 200 человек

На вчерашний день число жертв терактов в Багдаде возросло до 213. В Ираке объявлен трехдневный траур. Премьер-министр Хайдер аль-Абади призвал «найти и сурово наказать» тех, кто организовал взрывы в столице.

Глава правительства также распорядился усилить меры безопасности в Багдаде и в целом по стране, в том числе демонтировать неработающие металлодетекторы, которые стоят на большинстве блок-постов, и заменить их на исправные.

В ночь на воскресенье, 3 июля, в иракской столице произошли два взрыва – у ресторана в центральном районе Карада и возле рынка в северном районе Аш-Шааб. Атака террористов пришлась на разгар священного для мусульман месяца Рамадан, когда верующие делают покупки к празднику.

Ответственность за произошедшее взяла на себя террористическая группировка «Исламское государство» (ИГ).

В Багдаде теракты связали с наступлением иракской армии на Эль-Фаллуджу – оплот боевиков «Исламского государства». Этот населенный пункт расположен в западной провинции Анбар и находится под контролем ИГ, начиная с 2014 года.

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

За што паэт патрапіў у «Навінкі»?

Учора з псіхіятрычнай бальніцы выпусцілі паэта Славаміра Адамовіча, якога пратрымалі там некалькі дзён.

– Амаль два дні я знаходзіўся ў дыспансеры па прадпісанні мядзельскіх дактароў, – распавёў "Народнай Волі" Славамір Адамовіч. – Забралі мяне з "Буслаўскага фэсту".

– Вы сябе агрэсіўна паводзілі?

– У параўнанні з нашымі ціхімі талерантнымі людзьмі, можа быць, мяне можна лічыць і агрэсіўным. Там, дзе я збіраўся прайсці на фэст, людзі ў цывільным прапанавалі мне выкласці рэчы для надгляду. Я адмовіўся рабіць гэта ўласнаручна. Маўляў, вось мая торба, а таму трасіце яе самі. З гэтага і распачаўся канфлікт. Калі я жыў у Нарвегіі, то там таксама былі надгляды падчас нейкіх канцэртаў і акцый, дзе прысутнічае ўзбуджаная моладзь, якая прыходзіць і з півам, і з больш моцнымі напоямі. Але, на маю думку, пераўтвараць такое традыцыйнае касцельна-царкоўнае свята, як "Будслаўскі фэст", у міліцэйскі "шмон" – гэта непрымальна.

– Кажуць, што вы былі нападпітку…

– Шчыра кажучы, так. Я рэдка прыязджаю ў сваю родную вёску Альхоўка, а таму зараз, падчас чарговага прыезду, сустрэўся з блізкімі і знаёмымі, пасядзелі за сталом… Пасля гэтага і адправіўся на "Будслаўскі фэст" на веласіпедзе з фотаапаратам. Але, мяркую, канфлікт узнік не з-за таго, што я быў, што называецца, пад градусам. Я не апраўдваюся, але былі выпадкі, калі мяне і цвярозага правакавалі на нейкую агрэсію і затрымлівалі.

– Што вы рабілі два дні ў псіхіятрычнай клініцы? Праходзілі нейкі курс лячэння?

– Трэба аддаць належнае дактарам гэтай установы, паводзіны былі абсалютна прыстойныя, з іх боку, як кажуць, не было ніякіх лішніх рухаў. Таму два дні папіў заспакаяльныя таблеткі, пасля чаго мяне адпусцілі дадому, не выпісваючы нейкіх страшных дыягназаў.

– Можа, усё ж такі высвятляць адносіны з прадстаўнікамі ўлады лепш на цвярозы розум?

– Адны лічаць так, у некага іншае меркаванне… Паўтаруся, справа тут не ў алкаголі, а ў тым, што, я лічу, не павінна быць праверак падчас такога свята. Гэта ж проста дзіка выглядае, калі ў бабулек забіраюць нейкія слоікі са святой вадой, жанчын прымушаюць даставаць шпількі з валасоў… Я супраць такога падыходу быў і буду. Я супраць гэтага і нападпітку, і цвярозы.

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

Іх лёс хвалюе Беларусь!

Юрый ЗАХАРАНКА
знік 6267 дні таму

Віктар ГАНЧАР
знік 6135 дзён таму

Анатоль КРАСОЎСКІ
знік 6135 дзён таму

Дзмітрый ЗАВАДСКІ
знік 5840 дзён таму

Мінск, 3 ліпеня 2016 года

ДА ПАБАЧЭННЯ!

Больш за 10.000 успамінаў пра Беларусь застануцца ў душы Скота Роланда

Два гады правёў у нашай краіне Скот Роланд. Узначальваючы пасольства Злучаных Штатаў Амерыкі, ён не толькі займаўся дыпламатычнай работай, але і шмат падарожнічаў па краіне. У якасці транспарту ён выкарыстоўваў не толькі аўто, але і веласіпед, байдарку.

На развітанне з Беларуссю С.Роланд сказаў, што ён "вязе з сабой больш за 10.000 успамінаў у выглядзе здымкаў тых многіх месцаў, якія ён наведаў, прыгожых азёр, лясоў і рэк..."

Ніна РУСАКЕВІЧ.

ПРИГОВОР

Почти по максимуму...

Вчера Верховный суд вынес приговоры судьям Экономического суда Минска. Юрий Грушецкий приговорен к 11 годам лишения свободы, его коллега Елена Мельникова – к 13 годам. Максимальный срок, на который могли быть осуждены судьи по инкриминируемым им статьям, – 15 лет лишения свободы. Еще двое обвиняемых, Елена Халецкая и Виктор Винцкевич, получили по 3,5 года лишения свободы. Наталья Грецкая и Андрей Рекун приговорены к ограничению свободы и будут отбывать наказание дома.

Как уже сообщала «Народная Воля», судьи Грушецкий и Мельникова были задержаны сотрудниками КГБ в феврале прошлого года и сразу помещены в СИЗО. Их обвинили в получении взятки, а Грушецкого также в мошенничестве и подстрекательстве других к совершению преступления.

Следствие длилось больше года, и только в мае 2016-го начался судебный процесс. Дело слушалось в Верховном суде в открытом режиме. Любопытно, что на сайте Экономического суда Минска фамилии Грушецкого и Мельниковой из списка работающих судей были удалены еще до судебного слушания, хотя, как известно, пока суд не признает человека виновным, он считается невиновным.

Юрий Грушецкий признал свою вину. В суде демонстрировались съемки, сделанные скрытой видеокамерой, из которых было видно, как Грушецкий берет взятки прямо в своем кабинете.

А вот Елена Мельникова своей вины не признала, вела себя в суде уверенно, но в итоге получила самый строгий приговор – 13 лет лишения свободы в колонии общего режима с конфискацией имущества и запретом занимать должности в правоохранительных органах и судах сроком на пять лет. К слову, в феврале этого года Елене Мельниковой исполнилось 54 года.

Стоит отметить, что судебные дела в отношении судей в современной Беларуси – практика не такая уж редкая. И, как правило, приговоры своим коллегам суды всегда выносят жесткие.

В 2014 году заместитель председателя суда Советского района Гомеля Юрий Жоров был приговорен к лишению свободы на срок 14 лет с отбыванием наказания в колонии усиленного режима (благодаря амнистии срок наказания уменьшен на один год). Жорова так же, как и Грушецкого и Мельникову, признали виновным в получении взятки. Ранее за аналогичное преступление на 14 лет лишения свободы был осужден бывший заместитель председателя суда Октябрьского района Могилева Магомед Умаров. Бывшему заместителю председателя Белорусского военного суда Юрию Тузову за мошенничество и подстрекательство к даче взятки дали 14 лет колонии.

Игорь ЗАЛЕССКИЙ.

ПАЗІЦЫЯ

Антоніа ЛОПЭС-ІСТУРЫС, генеральны сакратар Еўрапейскай народнай партыі:

«Калі хтосьці думае, што Брусель – гэта зборышча тупых бюракратаў, ён памыляецца»

Палітык прылятаў на мінулым тыдні ў Мінск па запрашэнні беларускай правацэнтрысцкай кааліцыі. Гаворка пра Аб'яднаную грамадзянскую партыю на чале з **Анатолем Лябедзькам**, рух "За Свабоду", які ўзначальвае **Аляксандр Мілінкевіч**, і аргкамітэт па стварэнні партыі "Беларуская хрысціянская дэмакратыя", лідарам якога з'яўляецца **Віталь Рымашэўскі**.

Еўрапейская народная партыя цяпер мае самую вялікую фракцыю ў Еўрапарламенце. Таму да меркавання аднаго з яе лідараў варта прыслухацца. Як заявіў Антоніа Лопэс-Істурыс, будучыя парламенцкія выбары *"з'яўляюцца своеасаблівай лакмусавай паперкай"*. Палітык сцвярджае, што фінансавыя рашэнні (гаворка пра вылучэнне грошай для беларускай эканомікі) будуць прымацца ў кастрычніку, пасля выбараў. У тым ліку гаворка ідзе аб унясенні еўрапейскай долі ў Міжнародны валютны фонд. *"Унёсак Еўрапейскага Саюза і Еўрапейскай камісіі ў Міжнародны валютны фонд павінен зацвярджацца Еўрапарламентам. Упэўнены: мае калегі з Еўрапарламента захочуць пачуць, што былі хоць нейкія станоўчыя крокі з боку беларускай улады"*, – заявіў Лопэс-Істурыс.

Карэспандэнт "Народнай Волі" нагадаў прадстаўніку Еўрапейскай народнай партыі, што ў тэрытарыяльныя і акруговыя выбарчыя камісіі патрапіла зусім мала прадстаўнікоў ад апазіцыйных партый і рухаў. Атрымліваецца, што яго план ужо не выконваецца? *"І што?* – парыраваў Лопэс-Істурыс. – *Мы ўсё пабачым у верасні, пасля выбараў. Яшчэ застаецца час. Калі хтосьці думае, што Брусель – гэта зборышча тупых бюракратаў, ён памыляецца. Не трэба старацца іх перахітрыць"*.

Дарэчы, падчас візіту ў Беларусь еўрапейскі палітык сустрэўся з адным з прадстаўнікоў улады. Кажуць, гаворка праходзіла ў Адміністрацыі прэзідэнта. Ці ўспрымуць там аргументы Лопэса-Істурыса, пабачым у верасні.

Вадзім БРОННІКАЎ.

РЕГИСТРАТУРА

Готовы ли белорусы делиться своей кровью бесплатно?

К 2020 году донорство в Беларуси планируют сделать полностью безвозмездным.

Но готовы ли белорусы ничего не получать взамен за сдачу крови: ни дополнительных выходных, ни денежных компенсаций, ни каких-либо других материальных благ. Именно так Всемирной организацией здравоохранения определено безвозмездное донорство.

«Безвозмездных доноров в Беларуси становится больше», – цитирует «Медицинский вестник» директора РНПЦ трансфузиологии и медицинских биотехнологий **Федора Карпенко**. *«В 2015 году рост бесплатных кроводач составил 25 процентов по сравнению с данными за 2014-й. В нынешнем году также наблюдается тенденция к увеличению. Поставлена цель к 2020 году перейти на 100-процентное добровольное безвозмездное регулярное донорство, следуя рекомендациям ВОЗ»*.

Но в то же время в Минском городском центре трансфузиологии отмечают, что сейчас в Беларуси безвозмездное донорство составляет всего лишь 3 процента. А крови организациям здравоохранения требуется много. Кто-то из специалистов подсчитал, что в сутки в стране используется 50 ведер крови.

«Если денежную компенсацию отменят, то банкам крови может грозить истощение запасов», – бьют тревогу столичные медики. Как считают специалисты, сегодня гораздо больше желающих сдать кровь платно, чем безвозмездно. Всем нужны деньги, в стране кризис.

В этой связи городской центр настаивает на том, что в Беларуси должно проводиться больше рекламных акций и кампаний, которые будут способствовать формированию позитивного отношения молодежи к безвозмездному донорству крови. В июне на базе центра прошла Неделя безвозмездного донорства. За 7 дней своей кровью бесплатно поделились более 300 минчан. Во Всемирный день донора к акции присоединились чиновники Минздрава. 32 представителя ведомства, в том числе министр Василий Жарко и первый замминистра Дмитрий Пиневич, сдали кровь бесплатно.

Но подобные акции – явление нечастое. Слышат о них немногие, еще меньше желающих поделиться своей кровью, не получив ничего взамен.

– *Делать резкий переход от бесплатного донорства к безвозмездному не стоит*, – уверены специалисты. – *Надо предусматривать какие-то бонусы для безвозмездных доноров, проводить поощрительные акции.*

В высокоразвитых европейских странах, в США, Канаде, отмечают медики, кровь сдается бесплатно, но это не значит, что там доноров государство не поощряет. Там для доноров предусмотрены социальные льготы, преференции – в зависимости от страны или региона в этой стране. Например, в Австрии доноров могут угостить бутылкой хорошего красного вина и коробкой шоколада, выдать талон на бесплатную парковку и бесплатный обед. То есть обделенным человек не уходит.

Как сегодня в Беларуси государство благодарит тех, кто сдает кровь?

Раньше доноры плазмы в месяц могли получать до 100 долларов компенсации. Но в 2012 году правительство пересмотрело тарифы, и денежное вознаграждение за сданную кровь уменьшилось почти в 2 раза. Денежные компенсации сегодня зависят от размера бюджета прожиточного минимума. Например, за каждый забор крови донор получает 35 процентов от БПМ, сегодня это почти 60 рублей новыми деньгами, или 600 тысяч старыми. При нынешнем уровне зарплат это не такие уж и маленькие деньги. Помимо денег донор получает оплачиваемый выходной в день забора крови и дополнительный день к отпуску.

И дефицита желающих сдать кровь, отмечают медики, нет. Стратегический запас крови система здравоохранения имеет. *«Показатель уровня заготовки крови составляет 22 литра на 1000 жителей, что даже превышает рекомендуемые нормативы для обеспечения страны собственными гемопродуктами»*, – отмечает Федор Карпенко.

Но до 2020 года осталось не так много времени, как кажется. Будут ли готовы белорусы через 3,5 года делиться своей кровью бесплатно?

Мария ЭЙСМОНТ.

ВЫБАРЫ-2016

Тамару Сідарэнка грамадзяне не адстаялі

Учора ў Мінскім гарадскім судзе разглядалася скарга грамадзян, якія збіралі подпісы за ўключэнне ў склад 101-й акруговай камісіі Мінска вядомага ў Беларусі адваката Тамары Сідарэнка, але ў Мінскім гарсавеце дэпутатаў і Мінскім гарвыканкаме да прапановы беларусаў не прыслухаліся і адмовілі Тамары Сідарэнка.

Справа ў тым, што вядомы адвакат (пасля разгону Плошчы 19 снежня 2010 года Тамара Сідарэнка бараніла ў судзе інтарэсы кандыдата ў прэзідэнты Уладзіміра Някляева, а праз год Мінюст пазбавіў яе ліцэнзіі) падчас сёлетняй выбарчай кампаніі была вылучана ў склад акруговай камісіі адначасова ад грамадзян і ад руху "За Свабоду". Як вядома, кандыдатуры прэтэндэнтаў ад руху на пасяджэнні ў гарвыканкаме нават не сталі разглядаць – знайшлі памылку ў дакументах. Але чаму праігнаравалі меркаванне 11 падпісантаў, якія ў сваім звароце падкрэслівалі, што Сідарэнка з'яўляецца высокакваліфікаваным юрыстам, мае дыплом з адзнакай, 33-гадовы вопыт паспяховай адвакацкай дзейнасці, неаднаразова ўзнагароджвалася граматамі Міністэрства юстыцыі Рэспублікі Беларусь? Яе вопыт, сцвярджалі падпісанты, спрыяў бы *"прадухіленню заведама няправільнага падліку галасоў або іншых скажэнняў вынікаў галасавання"*. Між іншым, сярод тых, хто вылучаў кандыдатуру Сідарэнка ў выбарчую камісію, – старшыня Фонду імя Льва Сапегі Міраслаў Кобаса, праваабаронца Таццяна Гацура-Яворская, перакладчык Ігар Крэбс.

Зразумела, што яны прасілі суд прызнаць рашэнне неабгрунтаваным і запатрабаваць матэрыялы адбору кандыдатаў на ўключэнне ў склад акруговай камісіі. Бо, сцвярджалі падпісанты, улады не інфармуюць грамадзян пра прычыны свайго рашэння і таму застаецца незразумелым, паводле якіх крытэрыяў фарміруюцца спісы тых, хто лічыць нашы галасы на выбарах.

Суд скаргу грамадзян задаволіў напалову. Азнаёміцца з матэрыяламі адбору кандыдатаў дазволіў, праўда, выдзеліў на гэта ўсяго толькі 15 хвілін. А вось што тычыцца кандыдатуры Сідарэнка, то яна, як адзначаў у судзе дзяржпрадстаўнік, пракурор Дзмітрый Пастаялка, добры чалавек, але ёй не хапіла балаў, і ў камісію трапілі людзі паважаныя. Маўляў, падчас фарміравання камісіі ацэньваліся дзелавыя і палітычныя якасці кожнага прэтэндэнта.

"Падобны зварот у суд – гэта не зусім прэцэдэнт, але з'ява дастаткова рэдкая, – кажа Алесь Лагвінец, намеснік старшыні руху «За Свабоду», які, дарэчы, плануе балатавацца па выбарчай акрузе №101. – *Нешта падобнае было на мінулых парламенцкіх выбарах у Брэсце. Людзі, як правіла, за вылучэнне членаў камісій ад дэмакратычнага лагера падпісваюцца без праблем. Але ў суд потым не хочуць звяртацца, не верачь нашаму правасуддзю"*.

Такога рашэння Мінскага гарадскога суда на скаргу грамадзян, лічыць Алесь Лагвінец, можна было чакаць. *"Кваліфікаваныя спецыялісты, якія будуць прытрымлівацца выбарчага заканадаўства, у камісіях уладзе не патрэбны*, – кажа Алесь Лагвінец. – *Тым больш не патрэбны яны ў камісіях, дзе ёсць моцныя кандыдаты ў дэпутаты ад апазіцыі. Ім патрэбны выканаўцы. І ў акруговай камісіі №101 у асноўным тыя, хто ўжо сядзеў у выбарчых камісіях на мінулых выбарах, у асноўным прадстаўнікі БРСМ, "Белай Русі", Беларускага саюза жанчын і г.д."*.

Праўда, адзін станоўчы момант Алесь Лагвінец адзначыў: судовае пасяджэнне вялося па-беларуску.

Вольга ГРЫНЯВІЦКАЯ.

ВАКОЛ СКАНДАЛУ

Плывём за медалямі...

Абвінавачанні ў бок беларускіх весляроў будуць зняты.

Як пісала ўжо наша газета, французскае выданне Le Monde не так даўно паведаміла, што 17 допінг-проб беларускіх весляроў паказалі станоўчы вынік на забароненае рэчыва мельдоній, канцэнтрацыя якога ў крыві спартсменаў не ўдакладнялася.

"Дзякуючы настойлівым зваротам у Сусветнае антыдопінгавае агенцтва, у тым ліку і з беларускага боку, гэтая арганізацыя надрукавала новыя звесткі даследавання, якія дазваляюць даць рэкамендацыі адносна тых выпадкаў, калі спартсмены сцвярджаюць, што прымалі прэпарат да ўключэння яго ў спіс забароненых. Вынікі даследаванняў пацвярджаюць факт невінаватасці беларускіх весляроў", – паведамілі ў Нацыянальным алімпійскім камітэце Беларусі.

Аляксандр НІКАНОРАЎ.

ГРОШЫ

Чаму на новых манетах з'явіліся чорныя плямы?

Не паспелі новыя грошы паступіць у абарачэнне, як уладальнікі заўважылі на некаторых двухрублёвых манетах чорныя плямы.

У Нацбанку найперш паведамілі, што пацямнелі не ўсе двухрублёвыя манеты. У каментарыі парталу tut.by супрацоўнікі галоўнага банка краіны патлумачылі, што метaлы, якія ўваходзяць у склад манет, могуць паддавацца акісленню. Новыя манеты былі выраблены ў 2008 годзе і знаходзіліся працяглы час на захоўванні. За гэты час яны паспелі акісліцца, у выніку чаго на асобных манетах і з'явіліся цёмныя плямы.

Такія манеты трапляюцца, бо Нацбанк быў вымушаны ў кароткі час запусціць у абарачэнне іх вялікую колькасць. Аўтаматызаваны пералік не прадугледжваў выбракоўку манет з плямамі. Надалей такія манеты плануецца зняць з абарачэння.

У Нацбанку запэўніваюць, што цёмныя плямы не ўплываюць на плацежаздольнасць манет.

СЛЫШАЛИ?

Сладкая Завея

Белорусские ученые завершили работу над новым сортом груш позднего срока созревания, который назвали Завея.

Об этом корреспонденту агентства «Минск-Новости» сообщили в РУП «Институт плодоводства» Национальной академии наук Беларуси. Сорт зимостоек и выдерживает мороз до 30 градусов.

– *Работа над его селекцией продолжалась 26 лет*, – отметила старший научный сотрудник отдела селекции плодовых культур Института плодоводства Ольга Якимович. – *На пятый год после посадки мы получили урожай – в среднем около 20 кг с дерева. Плодоношение у груши Завея регулярное. Благодаря способности сбрасывать лишнюю завязь, растение формирует крупные, выровненные, высокотоварные плоды. Устойчивостью к заболеваниям, товарными и вкусовыми качествами превосходит лучший отечественный сорт Белорусская поздняя, а также зарубежные аналоги – украинский "Золотоворітська" и молдавский Выставочная.*

Мякоть плода нового сорта – желтовато-белая, сочная, средней маслянистости, сладкая, отличного десертного вкуса. Масса – 155–300 граммов. Урожай готов к сбору в конце сентября – начале октября. Груши могут храниться до февраля-марта. Завея в этом году передана на государственные сортовые испытания.

СТРАТА

У Віцебску памерла сястра Васіля Быкава

Да свайго юбілею яна не дажыла літаральна некалькі дзён – 7 ліпеня Валянціне Уладзіміраўне споўнілася б 90 гадоў.

Яна памерла ўчора раніцай у рэанімацыі Віцебскай абласной бальніцы. Як паведамляла «Народная Воля», 27 мая на адзінокую пенсіянерку быў здзейснены напад ва ўласным доме ў вёсцы Ваўчо Ушацкага раёна. Невядомы пранік у дом каля 9 раніцы і моцна збіў Валянціну Быкаву. У яе была зламана правая рука, пашкоджана левая, а на целе засталося шмат сінякоў. Злачынец спужаўся трактара, які праязджаў міма, і ўцёк, не паспеўшы нічога ўзяць з хаты.

Некалькі дзён Валянціна Быкава правяла ва ўшацкай бальніцы, але на пачатку чэрвеня была пераведзена ў Віцебск. Медыкі ацэньвалі яе стан як стабільна цяжкі.

Сястра вядомага пісьменніка Васіля Быкава жыла ў вёсцы недалёка ад Ушачаў. У Валянціны Уладзіміраўны не было дзяцей, а муж даўно памёр. Са сваякоў засталіся толькі пляменнікі – сыны Васіля Быкава. Вялікай гаспадаркі пенсіянерка не трымала, а за домам дапамагала глядзець сацыяльны работнік.

– *Вады ці дроў прынесці мне ўжо дапамагаюць*, – казала Валянціна Уладзіміраўна ў інтэрв'ю «Народнай Волі» мінулым летам. – *У краму ці аптэку я не хаджу. Што папрашу, то і прынясуць...*

Валянціна Быкава шмат расказвала пра свайго знакамітага брата, дапамагала рыхтаваць успаміны пра вядомага пісьменніка. Брала ўдзел у мерапрыемствах, прысвечаных памяці Васіля Быкава.

Раман ВАСЮКОВІЧ.

СУД

Што чакае Япрынцавых?

Учора ў судзе Цэнтральнага раёна Мінска пачаўся разгляд крымінальнай справы аднаго з самых уплывовых бізнесменаў – **Уладзіміра Япрынцава.** Доўгі час ён быў правай рукой Юрыя Чыжа – саўладальнікам кампаніі "Трайпл".

Побач з ім на лаве падсудных знаходзіцца яго сын **Казбек,** які таксама займаўся бізнесам, у прыватнасці, раскруткай інтэрнэт-рэсурсаў. За кратамі яшчэ адзін фігурант справы – **Аляксандр Арабян**, грамадзянін Расійскай Федэрацыі, які з'яўляецца сябрам Казбека. Яшчэ адзін падазроны – грамадзянін Грэцыі – знаходзіцца ва ўцёках за мяжой.

Усіх абвінавачваюць у махлярстве, якое, паводле версіі следства, здзейснена групай і ў асабліва буйным памеры.

Далёка не ўсе з тых, хто прыйшоў на разгляд гучнай справы, змаглі патрапіць у судовую залу. Большасць з іх – былыя і цяперашнія спартсмены. І гэта не дзіўна, пакольkі Япрынцаў – заслужаны майстар спорту СССР, чатырохразовы чэмпіён свету і трохразовы чэмпіён Еўропы па самба, уладальнік Кубка свету, старшыня Беларускай федэрацыі дзюдо і Беларускай федэрацыі самба, віцэ-прэзідэнт Еўрапейскай асацыяцыі самба. На суд прыйшоў нават яго першы трэнер – **Мікалай Макараў**.

На судзе я заўважыла яшчэ аднаго вядомага спартсмена – **Націка Багірава**. Менавіта па запрашэнні Япрынцава ў 1987 годзе ён, чэмпіён і прызёр чэмпіянатаў Еўропы і свету па самба, прыехаў у Мінск. Праз кароткі час стаў заслужаным майстрам спорту Рэспублікі Беларусь і старшым трэнерам зборнай Беларусі па дзюдо.

На пачатку працэсу адвакат Уладзіміра Япрынцава хадайнічаў, каб суд далучыў да матэрыялаў справы калектыўны зварот нацыянальнай зборнай каманды Беларусі па самба, пад якім падпісаліся многія знакамітыя спартсмены.

Нарэшце, дзяржабвінаваўца зачытаў абвінавачанне. З яго вынікае, што фігуранты справы стварылі своеасаблівую фінансавую піраміду. З 2013 года яны заключалі дамовы на пастаўку нафтапрадуктаў з замежнымі бізнесменамі, але пасля таго, як атрымлівалі перадаплату, не выконвалі сваіх абавязацельстваў. Прадстаўнік пракуратуры абвінаваціў групу ў тым, што яны трацілі грошы, а гэта мільёны долараў, на ўласныя патрэбы.

У справе некалькі пацярпелых. На суд прыйшлі трое пацярпелых з арганізацый, якія супрацоўнічалі з кампаніяй "Трайпл". Адвакаты настойваюць, каб суд дапытаў усіх пацярпелых па справе.

Абвінавачаныя сваю віну не прызнаюць. Жонка Уладзіміра Япрынцава спадзяецца, што яе муж і сын у выніку судовага разбіральніцтва выйдуць на волю.

Нагадаем: бацьку і сына Япрынцавых арыштавалі ў жніўні 2015 года. Гэта адбылося пасля таго, як беларускі бізнесмен Юрый Чыж звярнуўся ў КДБ са скаргай на праблемы з выплатай падаткаў у кампаніі "Трайпл", якія, паводле слоў Чыжа, утварыліся з-за дзеянняў яго намесніка і саўладальніка кампаніі Япрынцава. Зварот Чыжа падтрымалі і два яго расійскія партнёры.

Сёлета ў сакавіку КДБ затрымаў самога Чыжа, а ў «Трайпле» прайшліператрусы.

Што да справы Япрынцавых, то, калі суд пагодзіцца з абвінавачаннем, бацька і сын могуць апынуцца за кратамі на тэрмін ад трох да 10 гадоў з канфіскацыяй маёмасці.

Любоў ЛУНЁВА.

ЗАКУЛИСЬЕ

Российский отстойник

«Народная Воля» решила вспомнить, кто из бывших белорусских высокоранговых чиновников успешно трудоустроился в соседней стране.

(Окончание. Начало в «Народной Воле» №50.)

Михаил Снегирь избегает публичности

Бывший прокурор Минской области Михаил Снегирь тоже поехал за счастьем в Москву. Если верить нашим источникам, он работает в службе безопасности одной крупной российской нефтегазовой компании. Своим друзьям он как-то рассказывал, что в подчинении у него – тысячи человек.

Напомним, что чуть больше семи лет назад за судьбой бывшего заместителя генерального прокурора Снегиря следила почти вся страна. Шутка ли – президент во время одного из выступлений лично рассказал, что на территории Цнянского водохранилища Снегирь завершает строительство коттеджа, стоимость которого только по визуальным оценкам составляет не менее 1 миллиона долларов! Позже выяснилось, что *«коттедж, который смотрится внушительнее, чем резиденция президента»*, был зарегистрирован Снегирем на подставное лицо. Также Снегиря обвинили в махинациях с приобретением элитной квартиры в центре Минска.

По делу вместе со Снегирем проходил экс-гендиректор ОАО «Забудова» Михаил Куделко.

Судебное разбирательство по делу проходило в закрытом режиме. Верховный суд приговорил бывшего прокурорского работника к 7 годам лишения свободы. Снегиря лишили имущества и чина «государственный советник юстиции 3-го класса». Бывшему прокурору приговор не понравился. Он заявил: *«Чтобы нас посадить, заинтересованные люди носили мешки денег»*. А затем выкрикнул: *«Позор!»*

Через пару лет после вынесения приговора Снегирю смягчили наказание – лишение свободы заменили на ограничение без направления в исправительное учреждение. Экс-прокурор находился дома, но был ограничен в передвижении. Писал ли Снегирь челобитную Лукашенко – точно не известно.

От Снегиря, конечно, ждали разоблачений. Тем более что именно Михаил Валентинович, будучи заместителем генпрокурора, поставил свою подпись на постановлении о превентивном задержании командира СОБРа Дмитрия Павличенко, которого подозревают в причастности к устранению Юрия Захаренко, Виктора Гончара, Анатолия Красовского и других. Но Снегирь молчит. В том числе и о своем уголовном деле. Потому что ему по-прежнему есть что терять. А любые разоблачения чреваты новыми неприятностями.

Олег Пролесковский ушел в тень

*Бывший министр информации **Олег Пролесковский** на своей страничке в «Фейсбуке» некоторое время назад указал, что теперь живет в Москве.*

В «друзьях» у Олега Витольдовича тотчас же появилось немало узнаваемых персон: телеведущие, журналисты, режиссеры и прочие. Правда, Пролесковский не стал тратить свое время на соцсети и оперативно самоликвидировался из «Фейсбука».

Олег Пролесковский закончил известное Минское высшее инженерное зенитное ракетное училище, служил в Группе советских войск в Германии. После этого служил в МВИЗРУ в должности курсового офицера, а затем – начальника курса. Через некоторое время стал преподавателем кафедры социальных наук Военной академии Республики Беларусь. В 1997 году Пролесковского пригласили работать в аналитический отдел Службы безопасности президента. Именно там он получил звание полковника. После Пролесковский руководил информационным агентством БЕЛТА, работал на разных должностях в Администрации президента, в том числе возглавлял информационно-аналитический центр при Администрации президента.

Кстати, будучи министром информации, Пролесковский подал иск в суд о закрытии «Народной Воли». Но за несколько минут до вынесения решения в суд поступило его заявление об отзыве иска. Может, потому, что главный редактор Иосиф Середич публично заявил, что если газета будет закрыта, то она станет печататься за границей и тираж ее будет перебрасываться на территорию Беларуси воздушными шарами.

Министром информации Олег Пролесковский был чуть меньше пяти лет. Это были не самые простые для независимой прессы времена. Наиболее массовые независимые издания в этот период получили немало предупреждений от ведомства, которым руководил полковник Пролесковский. Власти не сдерживали рвения Олега Пролесковского. Как и не оставались в долгу. Он, как и многие высокопоставленные лукашенковские чиновники, получил участок и построил дом в так называемом Царском селе в Дроздах.

Чем сейчас занимается бывший чиновник Олег Пролесковский?

Был слух, будто он подался в бизнес. Возможно, молва о предпринимательской жилке пошла из-за приятельских отношений между Олегом Пролесковским и российским миллионером, бывшим мужем певицы Анжелики Агурбаш Николаем Агурбашем.

По последней информации, Олег Пролесковский снова вернулся к преподавательской работе. Правда, не в Беларуси, а в Москве. Преподавал на курсах повышения квалификации для российских региональных чиновников в одном из престижных московских вузов. Правда, официального подтверждения этому факту "Народной Воле" найти не удалось.

К слову, в этом году одна из дочерей Олега Пролесковского – Инга – закончила Минский государственный лингвистический университет.

Сергей Посохов ушел на пенсию

Экс-помощник президента Сергей Посохов уже давно связал свою жизнь с Санкт-Петербургом. Какое-то время он занимался строительством в большом холдинге, был одним из учредителей ЗАО «Славстрой».

Посохов был яркой фигурой на фоне большинства серых и осторожных белорусских чиновников. Он любил красиво одеться, посещал все светские мероприятия. Говорил, что неприлично в театр ездить на троллейбусе, что настоящий джентльмен, даже если у него нет денег, должен дарить своей даме цветы.

Сергей Посохов – профессиональный военный. Служил на различных руководящих должностях в Советской Армии, в том числе в Западной группе войск. В 1994 году возглавлял штаб поддержки А.Лукашенко по Гродненской области. Был дважды помощником президента Беларуси по политическим вопросам. Он – фактический инициатор проведения Всебелорусского народного собрания (октябрь 1996 год) в поддержку референдума 24 ноября 1996 года.

Сергей Алексеевич – доктор наук, профессор. Тема его диссертации – «Избирательные технологии и формирование высших органов власти в Республике Беларусь». При этом Посохов запомнился тем, что в одной из телепередач в прямом эфире отправил белорусскую оппозицию *«гавкать на Бангалор»*. И предупреждал, что ноги оппозиции в Палате представителей не будет – власть для этого использует любые ресурсы. Одним словом, Сергей Алексеевич умел сделать резонанс на пустом месте.

Правда, лет семь назад в интервью «Народной Воле» Посохов признался, что жалеет о своих резких высказываниях в адрес оппозиции.

«Я не о многом жалею в своей жизни, – сказал он. – *Но об этом жалею. И очень сильно. Это честно. Важно, чтобы человек мог высказывать то, что думает. Другое дело, услышат его или нет. Но право высказаться должно быть»*.

Несмотря на то, что Посохову поступали некоторые предложения о трудоустройстве в Беларуси, он предпочел все начать с чистого листа.

Свой отъезд в Россию, где, кстати, живет одна из его дочерей, Посохов объясняет так: *«Я уже просто не мог... В последние годы просто задыхался от того, что происходит в стране. К тому же Россия – моя родина, я там родился»*.

Одно время Посохов вообще мало интересовался тем, что происходит в Беларуси, но сегодня регулярно просматривает некоторые сайты.

Сегодня Сергей Алексеевич Посохов – просто пенсионер. Он занимается собой, внуками. Под Петербургом у него небольшой дом, где он с женой традиционно коротает лето. От интервью он вежливо отказывается. Говорит: нет в этом уже никакого смысла…

Кстати, не так давно Сергей Алексеевич освоил социальные сети и довольно активно размещает на своей странице разные фотографии.

Владимир Муляк – лучший менеджер и немного композитор

В июне 2001 года Александр Лукашенко удовлетворил заявление об отставке генерального директора республиканского унитарного предприятия ПО «Белоруснефть» Владимира Муляка.

«Не удержали...» – вздыхали тогда сотрудники концерна «Белнефтехим».

Стоит заметить, что Муляк – потомственный нефтяник. Владимир Витальевич работал в нефтяной промышленности Беларуси с 1977-го по 1988 год. В 1988–1996 годах трудился на нефтяных предприятиях Тюменской области. В 1996–1997 годы был заместителем гендиректора по производству, в 1997–2001 годы – гендиректором ПО «Белоруснефть».

Из «Белоруснефти» Владимир Муляк ушел по собственному желанию. В заявлении об уходе указал причину – по семейным обстоятельствам.

«Безусловно, погибший в автомобильной катастрофе ребенок – трагедия без срока давности, однако есть одно «но», которое заставляет усомниться в том, что эта причина – единственная, – написала по следам его отставки «Белгазета». – *В 1998 году Владимир Муляк предложил создать Национальную нефтяную компанию Беларуси. В основе той ННК находилась «Белоруснефть» (плюс «Дружба» и система обеспечения нефтепродуктами Гомельской и Брестской областей). Финансовые потоки, по идее, концентрировались в руках... Муляка. Тогда началось реальное противостояние Ивана Бамбизы как президента отраслевого концерна и формально подчиненного ему директора. Концерн дал проекту категорически отрицательную оценку... Независимые эксперты заметили, что он сыроват и не проработан до конца. Но суть заключалась в том, что никто серьезно и не помогал гомельским стратегам отшлифовать их проект…»*

Практически сразу амбициозный Муляк уехал в Москву. Уже оттуда прислал письменную просьбу в Совет Республики досрочно прекратить его «сенаторские» полномочия. Муляк год отработал главным инженером и пять лет был гендиректором ООО «Лукойл-Коми». Там до сих пор его вспоминают с теплотой.

Стоит заметить, что Владимир Муляк не теряет связей и с Беларусью. Так, на празднование его юбилея в бытность гендиректором «Лукойл-Коми» чартерным рейсом в Усинск прилетели не только его теща и другие родственники, но и Гомельский симфонический оркестр!

Известно, что Владимир Муляк еще и композитор. Сообщалось, что на музыку нефтяного маэстро усинский певец Геннадий Хохлов записал целый альбом «Небо в ладонях». На различных семейных торжествах Муляк частенько играет на рояле собственные произведения.

В 2008 году Владимир Муляк защитил в Москве докторскую диссертацию на тему «Геотехнологические основы анализа и контроля разработки нефтяных месторождений по промысловым гидрогеохимическим данным».

Сегодня экс-гендиректор «Белоруснефти» **Владимир Муляк** – член правления и вице-президент российской нефтяной компании «Лукойл», начальник главного управления по обеспечению добычи нефти и газа – курирует всю нефтепереработку холдинга.

Он входит в список 1000 самых профессиональных менеджеров России.

А еще Муляк – многодетный отец, он счастливо женат и воспитывает троих сыновей и дочь.

Как говорится, смотрите, кого потеряли…

Константин Чесновицкий связан с нефтью

*Бывший гендиректор «Нафтана» **Константин Чесновицкий** пару лет назад являлся главным специалистом в российской Ассоциации нефтепереработчиков и нефтехимиков. Он автор трех патентов.*

А шесть лет назад Чесновицкий получил от Верховного суда четыре года лишения свободы за незаконную предпринимательскую деятельность, сопряженную с получением доходов в особо крупном размере. Свою вину он признал частично.

Через два года после приговора промышленного генерала, написавшего прошение о помиловании на имя А.Лукашенко, освободили условно-досрочно.

Потом Константин Генрихович уехал в Москву. По словам близких, поправлять здоровье. Но там и остался. Жил некоторое время в Санкт-Петербурге, с 2007-го по 2014 год возглавлял ООО «Новые нефтяные технологии «Северо-Запад». Сейчас предприятие ликвидировано – признано банкротом.

Еще одним местом работы Чесновицкого было ЗАО «Нефтьгазсбыт» – он был заместителем гендиректора по производству.

Генералы на экспорт

В «Газпроме» на различных должностях работали бывший заместитель госсекретаря Совбеза генерал-майор **Валерий Кез и** бывший первый заместитель министра внутренних дел **Фарид Канцеров.**

Канцеров был одним из первых высокопоставленных генералов КГБ, который не захотел служить нынешней белорусской власти. После ухода с должностей он уехал в Москву и стал директором по внешним связям ООО «Газпромэнерго-сбыт», затем – советником председателя правления «Газпромбанка», заместителем председателя правления банка. Сегодня Канцеров возглавляет Совет директоров ОАО «Объединенные машиностроительные заводы».

Долгое время советником председателя правления ОАО «Газпромбанк» был и генерал КГБ, бывший заместитель госсекретаря Совета безопасности Республики Беларусь **Валерий Кез.**

На совести Кеза – введение спецподразделений в здание Верховного Совета для удаления из зала протестующих против действий президента депутатов 12-го созыва, а также подавление забастовки машинистов Минского метрополитена в 1995 году. *«Тогда генерал, правда, отказался без письменного распоряжения применять силу против рабочих»*, – отмечали журналисты.

Стоит заметить, что Кез повинился перед депутатами за содеянное через прессу.

О своем уходе из КГБ Кез в интервью «Белгазете» говорил так: *«У меня как у первого заместителя КГБ были четко расписанные функциональные обязанности. Но не всегда получалось делать то, что соответствовало обязанностям, ставились задачи другого порядка. И выполнение этих задач не всегда совпадало с личными убеждениями и взглядами»*.

Некоторое время в Москве Кез возглавлял Некоммерческое партнерство «Межрегиональный общенациональный центр «Антитеррор».

Одно время Валерий Кез тесно общался с экс-министром сельского хозяйства – ныне покойным **Василием Леоновым**, в руки которого попали некоторые материалы из уголовных дел по громким исчезновениям. Кез тогда активно встречался с журналистами, обличал режим.

«Да, я был среди активных сторонников Лукашенко, как и многие другие честные и порядочные люди, поверившие в него, – говорил Кез в одном из своих интервью. – *Вначале работа этой команды была обнадеживающей и сулила перспективы для белорусского народа. Однако очень быстро я, как и Юрий Захаренко, Виктор Гончар, Василий Капитан, понял цинизм новой власти, ее неуважение к собственному народу, языку, истории. Увидел стремление ближайшего окружения президента к быстрому обогащению, подавлению всякого инакомыслия»*.

В последние годы голоса генерал-майора КГБ в отставке не слышно. Впрочем, ничего удивительного в этом нет…

Марина КОКТЫШ.

Народная Воля
http://www.nv-online.info
5 ЛІПЕНЯ 2016 г.

КРЫЎДНА

Выходзіць, няма нас, нідзе няма…

Даволі просты набор слоў быў ва ўжытку маіх землякоў у назвах звыклых для вёскі прадуктаў. Напрыклад: *малако, брэсклае малако, кіслае малако, тварог, сыр, вяршкі, смятана, масла, сыроватка.*

Сёння, робячы калькі з рускай мовы, нашы "гарадскія" беларусы-вытворцы пішуць на пачках "Сметанковае масла" ("Сливочное масло"). Але ж беларусы так ніколі не казалі. Казалі проста "*масла*", бо ніякага іншага масла не было (хіба толькі топленае). А тое, што сёння называюць "маслам раслінным" (сланечнікавае, рапсавае, ільняное і г.д.), называлі проста – алей. Як і сёння трэба называць.

Пэўна, сённяшнія вытворцы "сметанковага масла" таму саромеюцца пазначыць у складзе прадуктаў удакладненне "з дадаткам пальмавага", бо не ведаюць, як яго ахрысціць, той дадатак: масла ці алей? Алей, канечне, алей! Вытворцы, вы мяне чуеце?!

…Пасля вяртання краснасельцаў з бежанства (1919–1922 гг.) вясковая мова была моцна засмечана русізмамі. Некаторыя нават "щеголяли" гэтым. Але нядоўга. Бо новы акупант – польскі – патрабаваў (вельмі жорстка) ведання польскай мовы (навучанне ў школах, справаводства, афіцыйныя запісы). "Щеголяние" на рускі лад стала тады нямодным…

А потым – бальшавікі (першыя і другія), паміж імі – немцы… Так мы і разгайдалі сваю мову да стану трасянкі. Прызнаем чэсна: беларусам нярэдка (у гэтым праблема!) не хапала цвёрдасці і прынцыповасці ў адстойванні сваіх духоўных набыткаў. Акупанты ўсіх масцей нас падхвальвалі за "талерантнасць", а мы і рады старацца. Зазірніце хаця б на любыя мясцовыя могілкі. Што ўбачыце? На магілах праваслаўных – усе надпісы на помніках па-руску, на каталіцкіх – па-польску. А тут жа пахаваны беларусы, толькі розных абрадаў, адной – хрысціянскай – веры.

Дзе ж мы тады – беларусы? Дзе – на зямлі і на небе? Дзе – у жыцці і смерці, высокім і самым звычайным, штодзённым? Выходзіць – няма нас, нідзе няма, нават у пашпарце цяпер не пішуць. Няўжо нам не сорамна, дарагія?

Міхась ВЕРАЦІЛА, жыхар пас.Краснасельскі Ваўкавыскага раёна.

БОЛЬ

Для Крамля панаванне рускай мовы ў Беларусі азначае, што гаспадарамі на гэтай тэрыторыі з'яўляюцца не беларускі народ і не Лукашэнка, а Расія

Навіна пра смерць апошняга народнага паэта Беларусі Ніла Гілевіча ўсхвалявала ўсю нацыянальную грамадскасць, толькі не ўладу. На праўладным кішэнным тэлеканале гэта навіна прайшла 13-м нумарам. Галоўнымі тэмамі ў той час на БТ былі перамога тэнісісткі В.Азаранка (першая навіна!), адкрыццё авіяпалётаў у Брусель і г.д. На дзяржаўных тэлеканалах нам расказалі пра то, што Н.Гілевіч належыць літаратурная спадчына ў 23 тамах (а магла б быць у 50!), але не сказалі, што ён выдаў гэтыя тамы мізэрным накладам за свае сціплыя пенсіі. Не расказалі аб тым, як улада ў свой час цкавала паэта ў прэсе праз паэтку Т.Бондар. Як не давала яму сустрэчаў з чытачамі ў ліцэях, дамах культуры, каледжах, спасылаючыся на тое, што ў гэтых будынках "праравала трубы". (Аб гэтым – у вершы Гілевіча "Аповед пра трубу".) Нам не сказалі, што ў мінскай кнігарні "Падпісныя выданні" ў камп'ютары нават імя такога не было. І гэтак далей…

На другі дзень пасля развітання з народным паэтам гледзеў па тэлебачанні перадачу «Картина мира» з Юрием Козиятко, дзе ён на беларускай мове (незвыклая карціна!) пытаўся ў Наталлі Качанавай, якая "трошкі" размаўляе на дзяржаўнай мове, займаючы дзяржаўную пасаду намесніка старшыні ўрада: "Трэба штосьці рабіць з вывучэннем беларускай мовы ці ўсё добра?" Высокая чыноўніца адрапартавала, што ідзе перагляд праграм і колькасці гадзін на вывучэнне беларускай і рускай моў. Гэта што: сапраўдны клопат улады пра нашу мову, за якую Ніл Гілевіч змагаўся ўсё жыццё? І развітанне з ім было сапраўдным беларусам. Улада спужалася ідэй народнага паэта нават пасля яго смерці?

У адзіным афіцыёзным фільме "Новейшая история" (частка 4), пра які я пісаў яшчэ ў 2005 г. ("НВ" №182) у артыкуле "Ці незалежныя мы без сваёй мовы?", той жа Ю.Казіятка распавядае пра рэферэндум 1995 года, дзе было пытанне аб наданні рускай мове статуса дзяржаўнай. Ён кажа тады: "Ключевые вопросы референдума – не что иное, как предмет споров президента и националистических (*чытай: патрыятычных.* – *Аўт.*) сил – это сближение Беларуси с Россией (*незалежнасці!* – *Аўт.*), государственная символика и равноправие русского и белорусского языков». Цяпер я хачу спытаць у Ю.Казіяткі: і дзе ж тое "раўнапраўе", пры якім нават усе тыя дзяржаўныя газеты, якія раней друкаваліся толькі на роднай мове, цяпер, лічы, спрэс рускамоўныя? Танна ж купіўся наш народ на гэтае "двуязычие"! Дзе яно, тое "раўнапраўе", калі мова тытульнай нацыі загнана ў кут? Незадарма Н.Гілевіч папярэджваў, што наданне рускай мове статусу дзяржаўнай прывядзе да знішчэння роднай. Так яно і здарылася. А цяпер Ю.Казіятка пытаецца, "ці ўсё добра"… Добра тым, хто прадае Радзіму і родную мову оптам і ў розніцу!

Спадзявацца на беларусізацыю зверху нам не выпадае, у гэтым я згодзен з Алесем Сівым, які падрыхтаваў цудоўны матэрыял у "НВ" №26. Па-першае, А.Лукашэнка на такое не пойдзе, не дазволіць Масква. Не для таго рускую мову рабілі дзяржаўнай – фактычна адзінай дзяржаўнай. Па-другое: калі б прэзідэнт толькі распачаў хаця б мікрабеларусізацыю ў Беларусі, то адразу атрымаў бы рашучы пратэст з боку ўжо даўно зрусіфікаваных беларусаў з савецкай ментальнасцю, якіх у нас даволі шмат. Ды і прарасійскай пятай калоны ў Беларусі – рознага кшталту "кратоў", якія ў гадзіну "ікс" будуць ужо адкрыта змагацца з патрыётамі Беларусі – "нацыяналістамі". Зрэшты, яны даўно змагаюцца з імі з дапамогай праўладных структур "беларускай" улады, кідаючы сапраўдных патрыётаў Бацькаўшчыны ў турмы. Для Крамля панаванне рускай мовы ў Беларусі азначае, што гаспадарамі на гэтай тэрыторыі з'яўляюцца зусім не беларускі народ і не А.Лукашэнка, а Расія.

Разумеючы гэта, народны паэт усю сваю надзею ўскладаў на нашу моладзь:

Помні:
Волю ў змаганні бяруць,
А не просяць,
Не клянчаць,
Не моляць.
Толькі тым
Зберажэм Беларусь!
Толькі тым,
Беларуская моладзь!

Дык прыслухаемся ж да голасу вялікага паэта і здзейснім яго запавет "Зробім Беларусь беларускай". Аб гэтым ён марыў, дзеля гэтага працаваў усё жыццё.

Алесь РАШЧЫНСКІ, кампазітар, грамадзянін Рэспублікі Беларусь.

ТЕНДЕНЦИИ

Пойдут ли белорусы на выборы?

Голосование на выборах – бесспорный барометр политической активности населения. Например, в июне 2016 года свое участие в голосованиях подтвердили 65,5% респондентов. По европейским меркам это солидный показатель, но он существенно уступает официальным данным. В частности, на президентских выборах 2015 года явка, согласно подсчетам ЦИК, составила 87,2%.

Привычка голосовать – один из важных компонентов советского наследия. Поэтому чем старше респонденты, тем активнее они голосуют. Согласно результатам июньского опроса для крайних возрастных групп (до 29 и 60+ лет) разница составила 21,8 пункта: 55,4% vs. 77,2%. Учитывая возрастную структуру сторонников и противников А.Лукашенко, электоральная активность первых превышает электоральную активность вторых: 71,7% vs. 59,0%.

Что касается интереса к политике (получение информации и обсуждение ее с друзьями), то он заметно выше у противников главы государства: 27,4 vs. 17,8% (+9,6 пункта) и 33,9% vs 26,5% (+7,4 пункта). Причина – более высокий образовательный уровень противников А.Лукашенко.

Остальные виды политической активности, требующие от респондентов личных ответственных действий, в атомизированном белорусском обществе популярностью не пользуются.

Таблица 1. «Если вы интересуетесь политикой, то в чем проявляется этот интерес?», % (возможно более одного ответа)

Вариант ответа	03'09	06'15	06'16
Голосую на выборах	48,9	68,5	65,5
Внимательно слежу за информацией о политических событиях	31,0	34,7	22,3
Обсуждаю политические события с друзьями	28,0	**44,5**	30,9
Участвую в политических акциях, демонстрациях, митингах, пикетах, забастовках	2,4	3,6	4,1
Участвую в организации и проведении избирательных кампаний	2,1	3,7	5,2
Подписываю письма, обращения	1,5	2,7	5,2
Присутствую на мероприятиях какой-либо политической партии (движения)	1,1	-*	3,0
Являюсь членом политической партии (движения)	1,0	2,4	2,7
Политикой не интересуюсь вообще	26,5	-*	7,2

*Данные варианты ответов не предлагались.

Уровень электоральной активности белорусов, зафиксированный в табл.1, подтверждается и ответами на вопрос табл.2. За три месяца до дня голосования свою готовность принять участие в выборах продекларировали чуть больше половины респондентов (67,6% сторонники и 41,2% противники А.Лукашенко). При этом каждый четвертый заявил, что еще не принял окончательного решения. Эта группа респондентов составляет резерв для повышения явки.

Таблица 2. Динамика распределения ответов на вопрос «Будете ли вы участвовать в голосовании на парламентских выборах 2016 г.?», %

Вариант ответа	06'08	09'08	06'12	06'16
Да, буду	53,0	61,2	50,7	51,8
Нет, не буду	18,4	14,9	19,4	19,6
Еще не решил	27,4	23,5	29,9	25,0

Из трех заявлений А.Лукашенко в связи с предстоящими в сентябре парламентскими выборами только с одним («Белорусское избирательное законодательство не хуже, чем у других государств, где проходили выборы, признанные международными структурами») согласилось более половины респондентов (табл.3). Однако есть избирательное законодательство, и есть практика его применения, которая на протяжении уже двух десятилетий связана с именем руководителя ЦИК Л.Ермошиной. С тем, что выборы в Беларуси проходят в «абсолютно демократичной атмосфере», согласны лишь 38,4% респондентов, что ставит под сомнение легитимность будущих депутатов Национального собрания.

На прямой вопрос «Как вы думаете, будут ли эти выборы свободными и справедливыми?» утвердительно ответили 38,1% респондентов (36,8% в июне 2012 года), «нет» ответили 36,1% (39,6%) и затруднились с ответом 25,8% (23,6%).

Не получила поддержки половины избирателей и третье заявление А.Лукашенко: «В состав избирательных комиссий войдут достойные представители трудовых коллективов, политических партий и общественных объединений». Обоснованность массовых сомнений была подтверждена 27 июня при формировании участковых и территориальных избиркомов.

Таблица 3. «В связи с назначением на 11 сентября очередных парламентских выборов согласны ли вы со следующими заявлениями президента А.Лукашенко?» в зависимости от доверия А.Лукашенко, %

Вариант ответа	Согласны*	Отношение к Лукашенко	
		Доверяют	Не доверяют
Белорусское избирательное законодательство не хуже, чем у других государств, где проходили выборы, признанные международными структурами	51,2	83,4	24,1
Народное волеизъявление по сложившейся практике пройдет в абсолютно демократичной атмосфере	38,4	64,4	20,2
В состав избирательных комиссий войдут достойные представители трудовых коллективов, политических партий и общественных объединений	45,1	71,0	22,7

*От числа всех опрошенных.

Политические предпочтения белорусских избирателей отражены в табл.4. Несмотря на экономический кризис, по сравнению с июнем 2012 года они практически не изменились и распределились практически поровну между лояльными по отношению к власти, оппозиционными и иными (независимыми) кандидатами. Однако не приходится сомневаться в том, что в день голосования 11 сентября подавляющее число избирателей сделает «правильный» выбор и в Национальное собрание будут избраны исключительно сторонники А.Лукашенко.

Таблица 4. «За какого кандидата вы предпочли бы голосовать?», %

Вариант ответа	06'08	09'08	06'12	06'16
За противника А.Лукашенко	17,7	19,6	28,2	26,4
За сторонника А.Лукашенко	39,6	43,5	27,6	25,0
За иного кандидата	31,4	21,9	27,4	24,5
ЗО/НО	11,3	15,0	16,8	24,3

Справедливость нашего прогноза отчасти подтверждается ответами на вопрос табл.5. В государстве для народа, в котором принцип прямого народовластия рассматривается в качестве системообразующего, только 37,5% взрослого населения согласны с тем, что их голос влияет на результаты выборов (62,3% сторонники и 18,8% противники А.Лукашенко).

Таблица 5. «Как вы считаете, зависят ли результаты выборов от Вашего голоса?», %

Вариант ответа	03'08	06'12	06'16
Нет, не зависят	41,1	54,5	45,5
Да, зависят	50,6	36,7	37,5
ЗО/НО	8,3	8,8	16,9

О своей готовности голосовать на парламентских выборах в сентябре высказались 45,3% молодежи (от 18 до 28 лет) и 69,7% пожилых людей (60 лет и старше), 75,0% белорусов с начальным образованием и 50,0% с высшим. Таким образом, будущее Беларуси (оставим за скобками специфическую практику подсчета голосов) определяют избиратели, в минимальной степени способные стать активными участниками строительства будущего. На удовлетворение их интересов и сориентирована социальная политика «государства для народа».

(По материалам зарегистрированного в Вильнюсе Независимого института социально-экономических и политических исследований.)

КАЛОНКА АЛЕСЯ НЯЎВЕСЯ

А лепей бы былі, як колісь, жураўлі…

У Барысаўскім раёне з вяскоўцамі пачалі заключаць дамовы, згодна з якімі яны будуць плаціць за ваду, спажытую з калодзежаў.

Абрыс з дзяцінства:
Ясны дзень;
Дзяды гамоняць на калодзе;
Кабета з вёдрамі ідзе;
Скрыпоча журавель-калодзеж;
Яшчэ юрлівыя дзяды –
Чапляюць позіркі кабету…
Для ўсіх вяскоўцаў быў заўжды
Той журавель –
як цэнтр Сусвету.
Ішлі жанкі да жураўля
Як быццам толькі за вадзіцай,
Ды заставаліся пасля,
Каб пра жыццё нагаварыцца.
Сюды ішлі і мужыкі,
Калі былі з пахмелля ўранку.
Нагбом рабіліся глыткі,
Не згадвай аніхто пра шклянку.
Збягалася і дзетвара,
Каб у паўдзённую спякоту
Абліцца з гнутага вядра,
Пазбавіцца ад бруду й поту.
Той журавель гадоў пад сто
Паіў людзей у святы й будні,
І ўжо не памятаў нiхто
Тварца такой харошай студні.
Маленства дні ў нябыт сышлі,
Не гэткі лад, не тая вёска…
Ды ёсць туга ў жураўлі –
Больш не стаіць,
бы ў сказе коска.
Калодзежы – нібы грыбы,
Дыхтоўныя – аж глянуць люба.
Ужо без жураўля любы,
І трубы ў іх заместа зруба.
Улежна, ды адна бяда,
Адна, як кажуць, закавыка:
Не дармавая ў іх вада,
Хоць выглядае што дзіка.
З'явіліся гаспадары,
І ў іх цяпер стасунак хітры:
Вады ад пуза набяры,
Ды заплаці за тыя літры.
Аддаўшы за ваду рублі
(Такога не было ніколі!),
Шкадуе люд, што жураўлі
Больш не скрыпяць
у наваколлі…

* * *

Цяпер рахунак падвяду.
Я чуў, як кажуць у народзе:
– Не хочацца мне піць ваду,
Бо быццам плюнулі ў калодзеж…

Не можа кіпрыёт лайдачыць без згрызот

Чыноўнік з Кіпра Марыяс Друшыёціс звярнуўся да прэзідэнта са скаргай на самога сябе. Ён узначальвае дэпартамент у Міністэрстве энергетыкі, гандлю, прамысловасці, турызму і прасіў зменшыць яму зарплату, бо на працы даводзіцца біць лынды.

Занудзеў вельмі кіпрыёт,
Няёмка кіпрыёту:
Вакол працуе ўвесь народ
З апошніх сіл, да поту,
А ён адзін свае штаны
У крэсле праціраe,
Хоць не гультай жа, не дурны,
Не гламазда старая.
Ён калектыву на чале,
Дзе спрэс чынкі і клеркі.
Адно і робіць: на стале
Раскладвае паперкі.
То тут, то там перакладзе,
То згорне для прыліку,
Бывае, часам дзе-нідзе
Паставіць закавыку.
Не можа зразумець ніяк:
За што даюць зарплату?
Ён піць і есці можа ўсмак,
Дабро насіць у хату.
Калі сумлення цяжкі гнёт
Спакутаваў дашчэнту,
Падаў заяву кіпрыёт
Самому прэзідэнту:
"Я дармаед, таму душу
Грызуць, як кажуць, кошкі.
Дык каб не грызлі, я прашу
Плаціць мне меней трошкі…"
Цяпер сумленны кіпрыёт
Чакае рэзультату.
А я яму, наадварот,
З-за гэтага пакут-згрызот
Павысіў бы зарплату…

* * *

Пустых чыноўнікаў, чынкоў
У нас, бадай, не меней.
Грабуць яны спакон вякоў
Свае зарплаты жменяй.
Хіба ж уявіш хоць на міг,
Што просьба прагучала
Абрэзаць у зарплатах іх?
Хутчэй пачуеш:
– Мала!
Для іх не прыклад – кіпрыёт.
Прасіць патрэбна ў Бога
Для нас, як кажуць, на развод
Хоць аднаго такога…

ВАС ИНТЕРЕСУЕТ…

Можно ли подделать ключ от охранной сигнализации?

Одна из читательниц нашей газеты потеряла ключи от квартиры, в том числе кнопку от домофона и квартирной сигнализации.

"Я вызвала специалистов из Департамента охраны, они дали мне новый ключ от сигнализации, перепрограммировали его и заверили, что если кто-то попытается снять квартиру с сигнализации утерянной кнопкой, то приедет наряд милиции, и этого человека задержат до выяснения обстоятельств, – рассказала она "Народной Воле". – *Когда пошла делать дубликаты утерянных ключей, в том числе и кнопку от домофона в подъезде, мастер по изготовлению ключей уточнил: может, и кнопку от сигнализации сделать? Я удивилась: а разве она будет без проблем снимать квартиру с сигнализации, ведь в Департаменте охраны говорят, что у них стоят какие-то уникальные коды! Мастер показал мне приборчик и сказал: мол, все будет открываться без проблем, кнопка будет полным клоном вашей.*

Мне интересно: как на подобные услуги реагирует Департамент охраны? Ведь по описанному выше сценарию получается, что, заполучив связку ключей на короткое время и фактически за копейки сделав дубликат кнопки от сигнализации, злоумышленник совершенно безнаказанно может проникнуть в помещение и выйти из него, сдав при этом объект на сигнализацию. Или при попытке открыть дверь такими "левыми" клонами кнопок все же выезжает наряд милиции?"

С просьбой прояснить ситуацию "Народная Воля" обратилась в Департамент охраны МВД. Вот что ответил нам временно исполняющий обязанности по должности начальника Департамента охраны **Виктор Кулевец.**

– *Департамент охраны не вправе препятствовать разрешенной в Республике Беларусь предпринимательской деятельности, в том числе связанной с изготовлением дубликатов различного типа ключей,* – говорит Виктор Адамович. – *Что касается дубликатов электронных ключей, то во время заключения договора об оказании Департаментом охраны охранных услуг с использованием средств и систем охраны, владельцу помещения предлагается весь спектр сертифицированного оборудования, способного обеспечить необходимый уровень защиты как жильцов, так и имущества, находящегося в помещении. В том числе по желанию владельца могут быть использованы защищенные от копирования электронные ключи, кнопки подтверждения снятия, клавиатуры, шифроустройства и прочее.*

Правда, установка дополнительного оборудования ведет к увеличению стоимости смонтированных средств охраны.

Как показывает практика, в настоящее время наиболее востребован вариант с применением минимально допустимого количества оборудования средств охранной сигнализации в связи с его наименьшей стоимостью. В таком случае владельцу и лицам, имеющим право пользования средствами охраны, необходимо обеспечить сохранность электронных ключей. Электронные ключи рекомендуется носить совместно со всеми ключами от жилого помещения, которые не должны передаваться посторонним лицам. В случае пропажи ключей вследствие их утери либо кражи владелец должен незамедлительно сообщить о случившемся в подразделение Департамента охраны, которое примет организационные и технические меры по обеспечению сохранности имущества, расположенного в охраняемом помещении.

Марина ВИШНЕВСКАЯ.

В МИРЕ МУДРЫХ МЫСЛЕЙ

Омар Хайям:
– Самое трудное – это быть честным.

Народная Воля
http://www.nv-online.info
5 ЛІПЕНЯ 2016 г.

ПИСЬМА С КРЕЩАТИКА

Александр ФЕДУТА

На Восточном фронте без перемен

Был такой роман у не слишком модного ныне, но от того не менее великого писателя Эриха Марии Ремарка – «На Западном фронте без перемен». Роман о том, как гибель людей превращается в статистику. На политических картах мира ничего не происходит – а люди гибнут. Но что такое человеческая смерть на фоне переговоров сильных мира сего?

«Один военный погиб и двое ранены в ходе антитеррористической операции 1 июля…»

Боевые действия в зоне Донбасса формально не ведутся. Обе стороны заинтересованы в том, чтобы не нарушать перемирие. Политически это не выгодно никому. Но каждый день пресс-центр АТО (антитеррористической операции) выдает новые и новые сводки:

«Незаконные вооруженные формирования за пятницу 1 июля 48 раз обстреляли позиции сил АТО, применяя в том числе тяжелые минометы и артиллерию…»

«За минувшие сутки, 30 июня, в результате боевых действий погиб один украинский военнослужащий, четверо ранены…»

«За сутки 29 июня на Донбассе погиб один украинский боец, еще одиннадцать ранены…»

Каждый день граждане Украины, у кого сыновья, братья, женихи и мужья служат в зоне АТО, вчитываются в эти строки. Каждый день с ужасом ждут, что похоронка придет в их дом. Это тяжело, очень тяжело.

Тяжело и тем, кто живет в прифронтовой зоне. Там, где эти сорок восемь обстрелов воспринимаются совершенно иначе – не так, как в кафе на мирном Крещатике, где корреспондент «Народной Воли» читает в интернете очередную сводку. Но вот в «Фейсбуке» появляется информация из Мариуполя от 2 июля: жена и маленький сын моего друга во время обстрела вынуждены прятаться в бомбоубежище.

Чтобы вы понимали, Мариуполь сегодня административный центр той части Донецкой области, которую контролирует Украина. Второй по значению город в мирное время, запасной областной центр. Сегодня в Мариуполе резиденция губернатора. Это примерно как для гродненцев – Лида, для могилевчан – Бобруйск. И в этом городе матери с маленькими детьми вынуждены спускаться в бомбоубежище.

В подъезде киевского дома, где я живу, тоже бомбоубежище. Я узнал об этом, когда в 2014 году, после начала боевых действий на Донбассе, там появилось объявление. И ежедневно, дважды, уходя и приходя, каждый житель нашего дома видел это объявление – примерно как надпись о том, какая сторона улицы более опасна во время обстрела. Сейчас этого объявления нет, но каждый раз взгляд цепляется за то место, где оно было.

В общем, нет войны. Политики договорились ее прекратить. И, похоже, прекратят. Но статистика смертей и ранений, озвучиваемая ежедневно, – остается.

И остаются проблемы.

Самая скандальная тема сегодня в украинской Верховной Раде – тема возможного «особого статуса» для той части Донецкой и Луганской областей, которую официальный Киев пока не может контролировать. Отсутствие четких формулировок в тексте Минских соглашений, как и отсутствие консенсуса по вопросу о том, как должны строиться отношения Украины с «зоной АТО», в политической элите Украины, скандал этот и порождают. Одни обвиняют президента Порошенко в готовности в любой момент предать национальные интересы, другие – в том, что Петр Алексеевич прилагает недостаточно усилий, чтобы мир наконец воцарился в Украине. В любом случае президенту Украины сегодня не позавидуешь: давление на него оказывается со всех сторон, и трудно понять, откуда оно сильнее – изнутри Украины или снаружи.

Некоторое время назад заговорили о готовности Украины провести выборы на территории «ДНР» и «ЛНР». Радикальные оппоненты Порошенко уже даже намеревались пикетировать президентскую резиденцию на улице Банковой. Говорили об ультиматуме по этому вопросу, якобы выдвинутому Берлином (принято считать, что именно Ангела Меркель – главная сторонница нормализации ситуации в регионе: канцлеру Германии необходимо предъявить серьезный внешнеполитический успех на фоне брексита и спровоцированных им центробежных сил в Европейском Союзе). Но и ответ Петра Порошенко понятен: выборы можно провести лишь после исполнения всех требований, записанных в Минских соглашениях. Какие выборы, если Киеву не возвращен контроль за соответствующим участком украинско-российской границы? Если сформированная в Киеве Центральная избирательная комиссия не может гарантировать своим сотрудникам безопасную поездку в Донецк и Луганск, чтобы сформировать там территориальные комиссии? Если лидеров политических партий просто не пустят туда – и не идут там украинские телеканалы, и не распространяются украинские газеты – как вести агитацию?

Очевидно, что любая попытка Порошенко «продавить» решение этого вопроса приведет лишь к попытке импичмента. Он это понимает. Сегодня ему, как никому другому, нужен мир в Донбассе. Больше – только тем, кто живет там, и тем, кто ждет своих близких.

Главнокомандующий тоже ждет той минуты, когда он сможет сказать:

– Война закончена.

Пока этого нет.

Пока и он читает сводки, содержащие статистику.

«За сутки 29 июня боевики обстреляли позиции украинской армии 66 раз».

«28 июня боевики обстреляли бойцов вооруженных сил Украины 24 раза».

С начала антитеррористической операции, по данным ООН, в зоне АТО на Донбассе погибло 9449 человек.

Пока наша газета будет в типографии, а потом почтальон принесет ее подписчикам, эта цифра может увеличиться. И будет еще один брифинг о количестве обстрелов, о погибших и раненых.

Киев почти привык. Это статистика. На Восточном фронте Украины все еще без перемен.

У СУСЕДЗЯЎ

Кракаў рыхтуецца да Сусветных дзён моладзі

Днямі ў горадзе прайшоў Дзень адкрытых дзвярэй, прысвечаны Сусветным дням моладзі.

Жыхары горада мелі магчымасць задаць пытанні, якія тычацца арганізацыі і правядзення названых дзён, прадстаўнікам служб і арганізацый, адказных за правядзенне важнейшага мерапрыемства года.

Сусветныя дні моладзі пройдуць у Кракаве з удзелам Папы Рымскага Францішка 26–31 жніўня. Чакаецца, што на мерапрыемства можа прыбыць да 3 мільёнаў чалавек.

СТОП-КАДР

Тварам да Еўропы

З колерамі еўрапейскага сцяга на тварах лонданцы выйшлі сказаць "не" "брэксіту". Як вядома, большасць жыхароў Лондана прагаласавала супраць выхаду Брытаніі з ЕС.

РОКИРОВКА

Словакия впервые возглавила Совет Евросоюза

С 1 июля председательство в Совете Европейского Союза по принятому принципу шестимесячной ротации перешло к Словакии.

Словакия, присоединившаяся к ЕС в 2004 году, впервые исполняет эти полномочия. Небольшое восточноевропейское государство оказалось в роли председательствующего, пожалуй, в самый сложный период жизни Евросоюза – после решения о выходе из ЕС Великобритании.

Но словацкий премьер-министр Роберт Фицо не растерялся. Он заявил, что будет настаивать на изменении вектора общеевропейской политики по многим вопросам, которые сейчас, на его взгляд, решаются неэффективно.

В первую очередь это касается проблемы мигрантов. «Основополагающие решения о будущем Европы не могут основываться на решениях одного или двух членов союза или решениях его стран-основателей», – считает Фицо.

В прошлом году руководство Словакии отказалось участвовать в плане по распределению беженцев согласно квотам в каждой из стран Евросоюза.

Ранее Роберт Фицо также высказывался по проблеме «брексита» и предложил лидерам ЕС собраться в сентябре в Братиславе на неформальный саммит, посвященный будущему Союза в случае выхода из него Великобритании.

Несмотря на желание сохранить ЕС, Словакия вместе с другими странами Вышеградской группы – Польшей, Венгрией и Чехией – активно продвигает идею возвращения значительной части властных полномочий национальным правительствам за счет сокращения влияния европейских органов в Брюсселе.

ВЯЛІКАЯ ПАЛІТЫКА

Якую будучыню Еўрапейскага Саюза бачаць лідары 27 дзяржаў ЕС?

Пра гэта яны размаўлялі нядаўна ў Бруселі. Гэта была першая нефармальная сустрэча без удзелу Вялікабрытаніі.

Лідары 27 краін Еўрасаюза прапануюць Злучанаму Каралеўству пасля выхаду з еўрапейскай супольнасці гарантаваць грамадзянам ЕС усе еўрапейскія свабоды. Перш за ўсё гаворка ідзе пра свабоду працаўладкавання грамадзян ЕС на тэрыторыі супольнасці. Гэта ўмова, якую Еўрасаюз ставіць Вялікабрытаніі ў выпадку, калі брытанскія кампаніі хочуць захаваць доступ да адзінага рынку.

Лідары 27 краін абмяркоўвалі розныя сцэнарыі выхаду Вялікабрытаніі з ЕС. Дарэчы, яны прэзентавалі розныя ідэі, якія тычацца напрамкаў развіцця ЕС у будучыні.

Адны з'яўляюцца прыхільнікамі больш цеснай інтэграцыі, другія робяць стаўку на Еўропу як саюз суверэнных краін.

Прэм'ер-міністр Бельгіі **Шарль Мішэль** яшчэ перад пачаткам сустрэчы пераконваў, што падзел Еўрасаюза непазбежны. Ён дадаў, што трэба з пашанай прыняць волю краін, якія хочуць развівацца хутчэй, чым іншыя сябры ЕС.

Тым часам кіраўнік польскага ўрада **Беата Шыдла** перасцерагае, што падобныя ідэі могуць прывесці да распаду Еўрасаюза.

ИХ НРАВЫ

Гостиничные услуги для собак: меню, лимузин и билет в оперу

Кто-то сочтет это безумием, но в Вене собаки имеют возможность посещать оперу без своих хозяев.

Культурные вечера для четвероногих устраивает пятизвездочный отель Park Hyatt Vienna, который не только разрешает своим постояльцам проживать в номерах вместе с их собаками и кошками, но и старается создать для них всевозможные условия.

Если, к примеру, хозяин намерен развлечься вечером в австрийской столице, но при этом не хочет, чтобы его любимец грустил один в номере, на помощь приходит персонал отеля.

Кроме выполнения обычных поручений, таких как вывести пса на прогулку, отель может организовать ему и культурный досуг, отправив собаку в театр с одним из служащих.

«Если питомец хочет пойти в оперу один, мы организуем ему билет, если дирекция театра это позволит. Ему по душе «Мадам Баттерфляй», – пожалуйста, вперед», – говорит генеральный менеджер отеля **Моник Деккер.**

«Был случай, когда мы вызывали для собаки лимузин. Ее хозяева где-то гуляли и вдруг захотели, чтобы она к ним присоединилась. Наши возможности безграничны», – уверяет Деккер.

Другие отели, приветствующие в своих стенах животных, не дотягивают до уровня Park Hyatt Vienna в смысле разнообразия предоставляемых услуг, но интересен сам факт того, что в последние годы заметно увеличилось количество гостиниц, где можно поселиться со своим любимцем.

Из 325 тысяч гостиниц по всему миру, зарегистрированных на Hotels.com, по меньшей мере четверть принимает постояльцев с домашними животными.

Большинство из них берет за четвероногого гостя дополнительную плату. Например, в прейскуранте венского отеля Park Hyatt Vienna отдельно прописана услуга «Очень важная собака», и сутки проживания любимца обойдутся владельцу в 35 евро (40 долларов). Еда и такие услуги, как выгул, присмотр или поездка в оперу, оплачиваются дополнительно.

НОВОСТИ ГЕРМАНИИ

Меркель пообещала не дать Британии «снять сливки» с «брексита»

Великобритания не сможет сохранить привилегии членства в Евросоюзе после отказа от своих обязательств перед ним, заявила канцлер Германии Ангела Меркель, пояснив, что британцы не получат доступа к единому рынку, не сохранив свободу миграции.

Выступая в бундестаге, Меркель пообещала, что не даст Великобритании «снять сливки» в будущих переговорах с Евросоюзом. Она сослалась на пример Норвегии, которая имеет свободный доступ к общему рынку ЕС, но обязана при этом разрешать свободно приезжать, жить и работать гражданам стран ЕС.

Владимира Гройсмана принимали в Берлине с воинскими почестями

Реформы, коррупция, Донбасс, двустороннее экономическое сотрудничество и визовый режим. Таковы были темы переговоров канцлера ФРГ Ангелы Меркель с Владимиром Гройсманом, прибывшим в Берлин со своим первым визитом в качестве премьер-министра Украины.

В Берлине ширится разочарование ходом реформ в Украине, ощущается определенная «украинская усталость». Немецкие политики раздумывают о том, как ускорить процесс децентрализации, реформ в административной, экономической и правовой сферах, как усилить борьбу с коррупцией. Некоторые из них считают, что программу МВФ «кредиты в обмен на реформы» следует дополнить еще одним стимулом – предоставлением Киеву реальной перспективы присоединения к ЕС.

В российских СМИ не без некоторого злорадства цитируют отдельных немецких политологов, считающих, что после выхода Великобритании из ЕС на планах его дальнейшего расширения будет поставлен крест и у Украины, как, впрочем, и у Молдавии и Грузии, исчезли шансы когда-либо стать членом Евросоюза. Более туманной теперь видится и перспектива безвизового режима. «Так ли это?» – спросили у канцлера ФРГ.

«Нет, не так», – ответила Ангела Меркель. Она напомнила о том, что Украина выполнила все условия, необходимые для отмены визового режима, задержка же связана с необходимостью создания в рамках ЕС механизма предотвращения злоупотреблений. Не специально в отношении Украины, пояснила Меркель, а для всех стран, граждане которых смогут приезжать в Евросоюз без виз. «К референдуму в Великобритании это не имеет никакого отношения», – добавила она и назвала сентябрь в качестве возможного срока отмены визового режима с Украиной.

Сложнее с шансами Украины стать полноправным членом ЕС. В самом ли деле Brexit аннулировал их? Владимир Гройсман по-прежнему в обозримом будущем видит свою страну в составе Евросоюза. Отвечая на вопрос корреспондента DW, он заявил, что «Украина не намерена сворачивать с избранного ею курса на интеграцию в ЕС, приняла европейские ценности, строит правовое государство, соблюдает права человека и хочет влиться в европейское сообщество».

Нападение на президента

Саксонская полиция возбудила уголовное дело в отношении 30-летнего неонациста, который обвиняется в попытке нанесения тяжелых телесных повреждений федеральному президенту Германии Йоахиму Гауку.

Визит президента в город Зебниц (федеральная земля Саксония), спровоцировал беспорядки на улицах. Собравшиеся в городе правые экстремисты встретили Гаука транспарантом «Добро пожаловать в темную Германию». Далее около двухсот участников акции протеста стали выкрикивать оскорбления и ругательства в адрес президента ФРГ. Помимо прочего, Гаука называли «изменником родины». Один из манифестантов кинул в президента тяжелым предметом. Полиция была вынуждена применить для разгона участников неразрешенной акции баллончики с перечным газом.

Сирийский беженец нашел в шкафу и принес в полицию 150 тысяч евро

Полиция немецкого города Минден (земля Северный Рейн – Вестфалия) сообщила, что 25-летний мужчина, который приехал в прошлом году в страну в качестве беженца, стал героем дня после того, как нашел около 150 тысяч евро (166 тысяч долларов) и сдал их властям.

Сириец, фамилия которого не называется, обнаружил деньги в шкафу, предоставленном ему благотворительной организацией. Он рассказал, что при сборке мебели обнаружил около 50 тысяч евро наличными и сберегательные книжки на общую сумму 100 тысяч евро, спрятанные под доской.

В заявлении полиции отмечается, что люди регулярно приносят стражам порядка потерянные кем-то деньги. Однако такая большая сумма является «абсолютным исключением».

В настоящее время власти разыскивают человека, передавшего шкаф в благотворительную организацию, чтобы вернуть ему деньги.

КОРОТКО

Важность варшавского саммита НАТО

Financial Times в своей редакционной статье пишет, что открывающийся 8 июля в Варшаве саммит НАТО и раньше считался важным из-за ухудшающихся отношений между Западом и Россией. Сейчас, после британского референдума, варшавский саммит станет ключевым испытанием единства западного альянса и должен принять сложные и потенциально спорные решения, направленные на укрепление западных попыток сдерживания России.

В Варшаве лидеры НАТО должны подтвердить свое решение направить четыре многонациональных батальона по 1000 человек каждый в Польшу и каждую из стран Балтии. Альянс также разместит ближе к своим восточным границам танки и артиллерию. Это должно ясно продемонстрировать России решимость Запада.

Готова возглавить Министерство обороны

Украинская военнослужащая, а ныне депутат Верховной Рады Надежда Савченко, представляющая интересы фракции "Батькивщина", в эфире телеканала "112. Украина" заявила о готовности возглавить Министерство обороны страны и избавить его от коррупции.

ДАТА

США отпраздновали День независимости

Вчера, 4 июля, исполнилось 240 лет со дня принятия Декларации независимости Соединенных Штатов.

По этому случаю по всей стране целый день проходили парады, пикники и фейерверки.

Как праздновали? Президент Барак Обама устроил в Белом доме барбекю для семей военных, был концерт, где выступили Кендрик Ламар и Жанэль Монэ. И, конечно, фейерверк.

Документ, положивший начало этому празднику, хранится в здании Национальных архивов, которое расположено между Белым домом и Капитолием. Это Декларация независимости, составленная Томасом Джефферсоном и принятая Конгрессом 4 июля 1776 года.

«Мы исходим из той самоочевидной истины, что все люди созданы равными и наделены их Творцом определенными неотчуждаемыми правами, к числу которых относятся жизнь, свобода и стремление к счастью», – говорится в документе, в котором были заложены основополагающие принципы и ценности американской нации.

Центральное место в Декларации занимает критика в адрес британского короля Георга: его называют тираном, который неоднократно оставлял без внимания просьбы американских колоний улучшить их положение.

В числе 27 пунктов, изложенных Джефферсоном: размещение на территории колоний крупных британских военных частей, прекращение торговли между колониями и остальным миром, введение налогов без согласия местного населения и приостановка деятельности местных законодательных органов.

«Он отказался от управления колониями, объявив о лишении нас его защиты и начав против нас войну, – говорится в документе. – *Он грабил нас на море, опустошал наши берега, жег наши города и лишал наших людей жизни».*

Война за независимость США к тому моменту шла уже около года и продолжалась до 1783 года, когда в Париже было подписано соглашение, официально закрепившее за США суверенитет и независимость. Этот документ также хранится в Национальных архивах.

По традиции 4 июля на ступеньках у входа в здание Национальных архивов зачитывают текст Декларации независимости. Сам документ размещен в постоянной экспозиции вместе с Конституцией и Биллем о правах.

Вскоре после церемонии начинается многотысячный парад, который стартует от Конститьюшн-авеню, куда выходит здание Национальных архивов, затем пересекает 10 кварталов к западу и заканчивается, пройдя между Белым домом и монументом в честь первого президента Соединенных Штатов Джорджа Вашингтона.

Народная Воля http://www.nv-online.info 5 ЛІПЕНЯ 2016 г.

СПЕЦИАЛЬНЫЙ РЕПОРТАЖ

«А однажды нам предложили в залог турбину самолета...»

Корреспондент "Народной Воли" поинтересовался, чем сегодня живут столичные ломбарды и кто их посещает.

Немного предыстории. Согласно письменным источникам, первые организации, которые занимались выдачей денег под залог того или иного движимого имущества, появились в Китае... более трех тысячелетий назад. Но привычный для нас вид ломбарды приняли в средневековой Европе. Например, известно, что в XV веке для покрытия расходов на организацию путешествия Христофора Колумба королева Изабелла Испанская взяла крупный заем, обеспечением которого выступила бриллиантовая корона. В Минске корону в ломбард как-то не принято носить, а вот золото во все времена было в ходу...

«Мы всегда выручим вас в сложную минуту и выдадим наличные деньги под залог имущества», – рекламирует себя один минский ломбард. – *Деньги предоставляются в долг на выгодных условиях. Процесс оформления займа займет 10 минут. Не требуются справки о зарплате с места работы, не требуется официальное трудоустройство, не важна ваша кредитная история. Скидки постоянным клиентам».*

Схема работы ломбардов проста. Человек, которому срочно нужны деньги, сдает в ломбард под залог свое имущество и может его выкупить в течение 45 дней, но уже с процентами. Чем раньше забрал вещь – тем меньше проценты. Не выкупил – имущество продается через аукцион.

...Небольшой ломбард в одном из спальных районов столицы сами хозяева ласково называют «ломбарджик». Открылось заведение всего пару лет назад и не в самый удачный момент.

– Думали, что в кризис народ потоком хлынет в ломбарды, а оказалось, что многим и нести уже нечего, – сетуют бизнесмены. – Посидите у нас день – увидите, сколько клиентов.

За пару часов и на самом деле – всего один клиент. Игорю 32 года, в залог принес фотоаппарат, который оценили в 2 миллиона рублей (*цифры указаны до деноминации.* – **Авт.**).

– Не хватает денег на путевку в Испанию, – рассказывает мужчина. – Отпускные дадут только через неделю, а путевку нужно выкупить уже сейчас. Так гораздо дешевле. Даже если выплачу проценты.

Процентная ставка в этом ломбарде – 1,7% в день плюс НДС. Игорю через неделю нужно будет выкупить свой фотоаппарат за 2 миллиона 560 тысяч. Через месяц – уже за 3 миллиона 240 тысяч. Минимальный срок хранения залога – 14 дней.

– Другого выхода нет, – грустно вздыхает парень. – Все друзья на мели, а у родителей брать деньги не хочу.

За день в ломбард приходит обычно 5–10 клиентов. Хотя пятница – особый день.

– Почему-то молодежь в выходные хочет, а финансов нет, – делятся опытом хозяева ломбарда. – Вот и несут мобильные телефоны, планшеты... А затем родители их выкупают. У нас есть один постоянный клиент, ему даже скидки делаем. Уже раз семь смартфон в залог приносил. Но всегда выкупает.

Ломбард «Vdolg.by» – более солидный, находится в центре столицы. Работает 24 часа в сутки, директор заведения **Денис РАЙКЕВИЧ** тоже сетует на трудности.

– Шесть лет назад, когда мы открылись, ломбардный рынок был, можно сказать, пустой, – рассказывает он. – Неплохо получалось, а год назад все было просто замечательно. Был хороший оборот, а сейчас все постепенно начинает затухать. У людей элементарно вымывается залоговое имущество. Народ приносит вещи в залог и зачастую их не выкупает, потому что не за что. А новое имущество не покупает, потому что опять-таки не за что. Поэтому, образно говоря, если раньше нам оставляли «ролексы», то сейчас «Запорожец». И вообще, в работе много нюансов и сложностей.

– Некоторые несут краденые вещи, – приводит пример собеседник. – Но откуда мы можем знать, откуда у человека золотое кольцо? На нем же серийного номера, как у мобильного телефона, нет. Бывали случаи, когда обнаруживается, что вещь украли, и мы уже не вправе ни ее, ни денег... Кроме того, сотрудникам ломбарда нужно быть компетентными во всем – знать стоимость любой вещи, которую тебе приносят. Потому что стоимость приобретения товара не говорит о его реальной цене, есть вещи, на которые в Беларуси очень надуманные цены. Часы, которые у нас продаются, в Европе можно купить в два раза дешевле. Эти нюансы тоже надо знать при оценке.

Процентные ставки в этом ломбарде – от 1,3 до 1,8 процента. Чем более дорогая вещь, тем меньше процент. Если в течение 45 дней залог не выкупают, товар выставляется на специальной аукционной площадке.

– И здесь – проблемы, потому что у населения снижается покупательская способность, – добавляет директор ломбарда. – Люди готовы покупать, но не хватает... Кстати, примерно половина вещей, которые нам приносят в залог, не выкупаются, и нам приходится реализовывать их самим.

Больше всего в ломбард несут золото, меньше – телевизоры, компьютеры, планшеты. Средний возраст клиента – 25–35 лет. Мужчины в основном несут телефоны, фотоаппараты и бытовую технику, женщины – украшения. Около 10 процентов посетителей – пенсионеры.

– Рядом с ломбардом казино, потому у нас тоже появились постоянные клиенты, – добавляет собеседник. – Сначала человек несет свою какую-то вещь, а затем с деньгами отправляется в казино. И, знаете, некоторые умудряются играть и остаться при своем. Хотя большинство, безусловно, все-таки уходит домой без штанов.

Какие уникальные вещи несут в ломбард? Фарфор, раритетные книги XVIII века, драгоценности. А однажды авиаремонтный завод даже предложил заведению в залог... турбину самолета! Правда, ломбард отказался от такого "подарка судьбы".

– Кому бы мы продали эту турбину, если бы завод не выкупил ее? – смеется Денис Райкевич. – Пришлось бы поставить в центре офиса и любоваться на нее.

Мой собеседник добавляет, что если кто-то думает, что в кризис ломбарды купаются в легких деньгах, то он глубоко ошибается.

– У нас фактически средняя выдача – около 200 миллионов рублей в месяц, – говорит он. – Пока, как видите, остаемся на плаву, а дальше – время покажет...

Впрочем, если будет спрос на «быстрые деньги», останется и предложение. Хотя на наш скромный взгляд, лучше эти заведения обходить стороной. Как говорится, берешь чужие деньги на время, а отдавать приходится свои и навсегда.

Алесь СИВЫЙ.

ВАС ЦІКАВІЦЬ...

Як здароўе Юрыя Жыгамонта?

У маі чытала на старонках "Народнай Волі", што акцёра Юрыя Жыгамонта чакае аперацыя. А які цяпер стан яго здароўя?

Ларыса Колас, Віцебск.

У сярэдзіне мая ў акцёра Юрыя Жыгамонта, які праславіўся на ўсю Беларусь як вядучы тэлепраграмы "Падарожжа дылетанта", здарыўся інфаркт...

Дзяніс МАРЦІНОВІЧ.

ПАМЯЦЬ

Адам ГЛОБУС: «Янкоўскі вучыў мяне не спяшацца жыць...»

Пісьменнік і мастак Адам Глобус раіць пагледзець мастацкую стужку "Служылі два таварышы", каб яшчэ раз узгадаць братоў Янкоўскіх. Пра гэта ён напісаў у сваёй занатоўцы "Янкоўскі і сонца".

ВЕРНІСАЖ

Бакст адпраўляецца ў Рыгу

Выстава, прысвечаная ўраджэнцу Гродна, трыумфальна падарожнічае па краінах Балтыі.

6 ліпеня ў музеі "Рыжская біржа" адкрываецца выстава "Час і творчасць Льва Бакста". Яна прысвечана сусветна вядомаму мастаку Срэбранага стагоддзя, які нарадзіўся ў Гродне...

Максім ПЛОТНІКАЎ.

ВЫСТАВКИ

Тайна архивных акварелей

24 июня 1941 года. Третий день войны. Немецкая авиация массированно бомбит Минск. Мирные жители, поверившие советскому радио, что граница СССР на надежном замке, в панике покидают горящие дома. Сам первый секретарь ЦК КПБ Пантелеймон Пономаренко готовится в набитом личным добром автомобиле выехать в Могилев, а оттуда – в Москву, поближе к Сталину.

А 31-летний минский архитектор **Георгий Заборский** забирается на Троицкую гору и рисует пылающие улицы родного города. Для чего? Для урока. Для будущих поколений. После чего закапывает картину в землю и догоняет Красную Армию, чтобы воевать с врагом...

Конечно же, эта ставшая почти хрестоматийной картина архитектора, не художника, просто обязана была попасть на выставку, которая открылась 28 июня в Борисовской художественной галерее произведений **Леонида Щемелева** под названием «Город, который мы не видели. Минск на рисунках 1940–1950-х годов».

Инициатор экспозиции Галина Ивановна Шостак, ведущий научный сотрудник Белорусского государственного архива научно-технической документации (БГАНТД), где хранится творческое наследие многих белорусских зодчих, выбрала эту работу в числе первых как символичную и показательную.

И таких знаковых работ здесь более полусотни! Ведь помимо БГАНТД свои коллекции предоставили Музей истории города Минска, а также семья народного архитектора СССР Владимира Адамовича Короля. Дополнили для гармонии картины народного художника Беларуси Владимира Стельмашонка, коренного минчанина, преданно любившего родной город.

Не секрет, что практически каждый архитектор умеет работать не только с чертежами, но и с кистью. И как же интересно нам посмотреть на Минск глазами тех, кто, гуляя по нему в минуты роковые, видел не руины, а город будущего!

Например, впервые демонстрируемые работы художника-архитектора **Сергея Светлинского**. Он приехал в Минск летом 1944 года вместе со своим знаменитым учителем **Иосифом Лангбардом**, когда белорусское руководство, решая, какой быть столице БССР, пригласило «из центра» градостроительных мэтров...

Людмила СЕЛИЦКАЯ.

ДУХОЎНЫ СКАРБ

150 пытанняў і адказаў з гісторыі Беларусі

(Працяг. Пачатак у №№3–20, 22, 24, 26–34, 36–39, 41–50.)

123. Чаму была разгромлена Беларуская Сялянска-Работніцкая Грамада?

Беларуская Сялянска-Работніцкая Грамада – гэта масавая дэмакратычная партыя, што ўзнікла ў Заходняй Беларусі ў сярэдзіне 20-х гадоў як адказ на палітыку жорсткай нацыянальнай дыскрымінацыі беларусаў пад уладаю Польшчы. Грамада вырасла з групы, якую стварылі беларускія паслы (г.зн. дэпутаты) польскага сойму *(Браніслаў Тарашкевіч, Сымон Рак-Міхайлоўскі, Пётра Мятла, Павел Валошын)*, пераканаўшыся, што парламенцкай барацьбою нельга здабыць зямлі беларускаму селяніну, школы на роднай мове, шырэйшых дэмакратычных правоў.

Праграма БСРГ, складзеная Б.Тарашкевічам, улучала патрабаванні дэмакратычнага самакіравання, васьмігадзіннага працоўнага дня, шырокіх грамадзянскіх правоў для беларускай мовы, скасавання асадніцтва (землеўласніцтва польскіх каланістаў), канфіскацыі абшарніцкай зямлі і бясплатнай перадачы яе беззямельнаму і малазямельнаму сялянству. Ставілася таксама задача аб'яднаць усе этнічныя беларускія тэрыторыі ў межах адной дзяржавы.

За Грамадою пад ейны бел-чырвона-белы сцяг пайшла ўся Заходняя Беларусь – ад Дзісеншчыны да Піншчыны, ад Беласточчыны да Меншчыны. Да лістапада 1926 года партыя згуртавала 120 тысяч чалавек, аб'яднаных у дзвюх тысячах гурткоў і 18 павятовых камітэтах. Такога імклівага росту палітычнага аб'яднання Беларусь ніколі – ні раней, ні пазней – не ведала.

Актыўныя выступленні беларускіх дэпутатаў у сойме і на мітынгах у гарадах і мястэчках, масавы беларускі перыядычны друк нацыянальна-дэмакратычнай скіраванасці, праца галоўнага сакратарыята БСРГ і мясцовых гурткоў спрычыніліся да шпаркага станаўлення нацыянальнай і сацыяльнай свядомасці грамадства. «Калі б у 1917 годзе ў нашага народа была такая нацыянальная свядомасць, як цяпер у Заходняй Беларусі, – гаварыў у апошнім слове на судзе ў 1928 годзе Рак-Міхайлоўскі, – то гісторыя яго магла б скласціся іначай».

Крамлёўскія стратэгі імкнуліся ўзяць Грамаду пад свой кантроль, каб радыкалізаваць нацыянальна-вызвольны рух, надаць яму класавы характар. Пільная ўвага Масквы да беларускага руху ў Польшчы тлумачыцца тым, што менавіта гэты вектар геапалітыкі лічыўся бальшавікамі найбольш перспектыўным «для развіцця сусветнай рэвалюцыі». Побач жа знаходзілася Нямеччына, якая, паводле іх перакананія, была на парозе сацыялістычнай рэвалюцыі.

Польскія ўлады, напалоханыя каласальным размахам беларускага руху, ахвотна выкарысталі "камуністычны след" у Грамадзе, каб расправіцца з ёю. Справаю разгрому БСРГ займаўся сам начальнік Польшчы Пілсудскі разам з міністрам унутраных спраў Мейштовічам. У студзені 1927 года папярэднія правакацыі супраць грамадаўскага руху завяршыліся масавымі арыштамі. Паслоў ад парламенцкай фракцыі Грамады пазбавілі дэпутацкага імунітэту і зняволілі, а праз год асудзілі на катаргу. Праз пяць-шэсць гадоў грамадоўцаў, выпушчаных з польскіх астрогаў і абмяняных на бальшавіцкіх вязняў, судзілі, а пасля расстралялі ў СССР як «польскіх шпіёнаў».

Трагічны лёс напаткаў і дзясяткі тысяч маладых грамадоўцаў, што, ратуючыся ад пераследу польскай адміністрацыі, нелегальна перайшлі цераз мяжу ў СССР у надзеі на лепшую долю.

Палякі называлі Грамаду «крэатурай кампартыі», а бальшавікі – «творам 2-га аддзела польскага генштаба». І тут нічога дзіўнага няма. У задушэнні беларускага нацыянальнага руху інтарэсы Варшавы і Масквы цалкам супадалі. Невыпадкова разгром Грамады палякамі супаў з пачаткам барацьбы з гэтак званым нацыянал-дэмакратызмам у БССР, якая перарасла ў генацыд супраць беларускага народа.

Арсень ЛІС.

124. Хто такі Мельхісэдэк?

У 1922 годзе, калі бязбожніцтва станавілася адным з галоўных сродкаў замацавання камуністычнай ідэалогіі, праваслаўную царкву ў Беларусі ўзначаліў мітрапаліт Менскі і Беларускі Мельхісэдэк (у свецкім жыцці Міхал Паеўскі, 1876–1931). Ён рабіў усё магчымае, каб захаваць веру ў народзе, спалучыць інтарэсы царквы з ідэямі беларускага нацыянальнага Адраджэння.

Беларус паходжаннем, ён і ўсведамляў сябе беларусам. 18 лютага 1924 года ў сувязі з далучэннем часткі ўсходніх этнічных беларускіх земляў да БССР мітрапаліт Мельхісэдэк пісаў у сваім архіпастырскім пасланні: «Мы не можам не вітаць ад імя Царквы з пачуццём вялікай радасці аб'яднання роднай Беларусі ў асобную грамадзянскую адзінку. Беларускі народ зараз атрымлівае багатую магчымасць агульнымі сіламі ісці па шляху развіцця сваёй нацыянальнай культуры і стварыць свой духоўны і матэрыяльны дабрабыт. Праваслаўная Царква ўласцівымі ёй сродкамі шчыра гатова спрыяць гэтаму развіццю роднай нам Беларусі».

Але камуністычныя ўлады аднолькава не хацелі ні рэлігійнага, ні нацыянальнага адраджэння Беларусі. У жніўні 1925 года ў Менску адбыўся судовы працэс, на якім мітрапаліт і яго чацвёра паплечнікаў абвінавачваліся ў масавым утойванні падчас рэквізіцыі царкоўных каштоўнасцяў, у контррэвалюцыйнай прапагандзе і да т.п. Любоў вернікаў да свайго духоўнага настаўніка была такая вялікая, што маскоўскія ўлады забаранілі выносіць яму смяротны прысуд, які быў заменены на ўмоўнае пазбаўленне волі на тры гады.

У тым часе калі ўладу ў Расійскай праваслаўнай царкве захапілі прыхільнікі супрацоўніцтва з бальшавіцкім рэжымам (гэтак званыя «абнаўленцы»), мітрапаліт Мельхісэдэк выказаўся за стварэнне незалежнай ад Масквы царквы. Аднак у лістападзе 1925 года ён быў зняволены ў Бутырскую турму, а затым вывезены ў Сібір на спецпасяленне, дзе прабыў да вясны 1927 года. Вярнуцца на радзіму яму не дазволілі. Агенты ОГПУ рэгулярна збіралі інфармацыю пра настроі духавенства ў Беларусі і добра ведалі, што пераважная бальшыня святароў – аднадумцы Мельхісэдэка. Таму ён і быў небяспечны для ўлад, небяспечны сваім высокім аўтарытэтам, папулярнасцю ў народзе і непахіснай пазіцыяй.

Неўзабаве мітрапаліт Мельхісэдэк ізноў трапіў ў турму, потым у Сібір. Пра апошнія гады яго жыцця захавалася мала звестак. Вядома толькі, што ён раптоўна памёр у Маскве 17 траўня 1931 года (ёсць меркаванне, што яго атруцілі).

10 жніўня 1927 года, якраз тады, як мітрапаліт Мельхісэдэк знаходзіўся ў расійскай турме, ягоныя паплечнікі абвясцілі стварэнне Беларускай Аўтакефальнай Царквы.

У адозве, выдадзенай з гэтай нагоды, адзначалася: «Няма ніводнага народа, які мог бы разглядацца як пусты і абыякавы матэрыял царкоўнага жыцця, якому магло б быць адмоўлена ў праве на вольнае развіццё ў якасці жывой і дзейснай часткі сусветнага цела Хрыстовага».

Бальшавіцкія спецслужбы і іхныя памочнікі – «абнаўленцы» зрабілі ўсё магчымае, каб не дапусціць прызнання Беларускай Аўтакефальнай Царквы. Тым не менш рэальна яна існавала. «Мельхісэдэкаўскіх» прыходаў было 407 – гэта абсалютная бальшыня ўсіх прыходаў у тагачаснай Усходняй Беларусі.

Незалежная царква ў Беларусі – мэта духоўных намаганняў мітрапаліта Мільхісэдэка – праіснавала дзесяць гадоў. У ліпені 1937 года ўсе святары Беларускай Аўтакефальнай Царквы былі арыштаваныя па сфабрыкаванай спецслужбамі справе. А 1 лістапада таго ж года епіскапы Філарэт (Хвядос Раменскі), Апанас (Хведар Вячорка), а таксама Сцяфан Кульчыцкі, Антон Кіркевіч, Міхал Рубановіч, Павел Вяршынскі, Сяргей Садоўскі, Якаў Бараноўскі, Уладзімір Лобач і шмат іншых дзеячаў нашай незалежнай царквы былі расстраляны.

Мітрапаліт Мельхісэдэк. Здымак першай паловы 20-х гадоў мінулага стагоддзя.

125. Як адбывалася калектывізацыя?

Адной з галоўных умоў пабудовы камунізму ў СССР была ліквідацыя варожых класаў, у тым ліку «дробнабуржуазнага», да якога бальшавіцкія ідэолагі далучалі і сялян-аднаасобнікаў. Галоўным сродкам такога працэсу стала калектывізацыя, якая распачалася ў другой палове 20-х гадоў і скончылася на пачатку 50-х гадоў, калі «абагулілі» сялянскія гаспадаркі Заходняй Беларусі.

Ад першых дзён утварэння калектыўныя гаспадаркі былі стратныя, карысталіся фінансавай дапамогай дзяржавы, бо ўтвараліся ў асноўным з сялян-беднякоў. У Беларусі яны не карысталіся ніякім аўтарытэтам. Найбольш эфектыўным кірункам развіцця сельскай гаспадаркі тут лічылася фермерства, ці, як тады называлі, хутарызацыя. Але ў сярэдзіне 1929 года на загад з Масквы пачалося інтэнсіўнае стварэнне калектыўных гаспадарак, тэарэтычным абгрунтаваннем якога стаў знакаміты артыкул І.Сталіна «Год вялікага пералому», надрукаваны ў «Правде» 7 лістапада.

Каб дагадзіць крамлёўскаму правадыру, партыйнае кіраўніцтва БССР прыняло ў лютым 1930 года пастанову пра ператварэнне рэспублікі ў «зону сплошной коллективизации», што азначала калектывізацыю 75–80% сялянскіх гаспадарак. Выканаць гэтую задачу можна было, толькі аб'ядноўваючы сялян прымусова. Рабілі гэта з дапамогай сельскіх камуністаў і рабочых брыгад, прысланых гарадскімі партыйнымі арганізацыямі.

Пры ўступленні селяніна ў калгас без аніякай кампенсацыі забіралася яго свойская жывёла і сельскагаспадарчы інвентар. Каб не аддаваць нажытае дабро дарма, сяляне пачалі рэзаць жывёлу; у выніку ўжо да траўня 1930 года пагалоўе буйной рагатай жывёлы і коней скарацілася больш як на чвэрць.

Гэтакае іншадумства на вёсцы пачалі выкараняць шляхам барацьбы з «кулакамі».

У Маскве вызначылі колькасць «кулакоў» у СССР – 3% ад усіх сялянскіх гаспадарак.

У Беларусі гэта склала 24 тысячы сем'яў, або 120 тысяч чалавек. «Кулакоў» падзялілі на тры катэгорыі.

Далучаныя да першай падлягалі знішчэнню, да другой – высяленню за межы БССР; «кулакі» ж трэцяй катэгорыі заставаліся на радзіме, але іх павінны былі перасяліць на горшыя землі, па-за рысай суцэльнай калектывізацыі.

На канец траўня 1930 года было раскулачана 15.629 гаспадарак, іх маёмасць перададзена ў непадзельныя фонды калгасаў, за межы БССР выслана 40 тысяч чалавек. Жылося ў калгасах небагата, і з 1931 года яны пачалі распадацца. Каб стрымаць выхад сялян з калгасаў, для аднаасобнікаў вызначылі празмерныя падаткі, іншыя зборы, а калі гаспадар ўсё ж спраўляўся з імі, у ход ішло ОГПУ, якое абвяшчала спраўнага гаспадара кулаком. У сакавіку–чэрвені 1931 года з Беларусі на расійскую Поўнач, у Сібір і Казахстан выселена 5 тысяч сялянскіх сем'яў, да верасня – яшчэ 5671 сям'я, і гэтак штогод, амаль да самай вайны. Толькі ў Архангельскай вобласці на пачатку 1941 года ў працоўных спецпасёлках налічвалася 2283 беларускія «кулацкія» сям'і.

Асабліва заўзята шукалі «кулакоў» сярод тых, хто насмельваўся абурацца ўсталяванай сістэмай працадзён, за якія калгаснік амаль нічога не атрымліваў. Вызначаны ў БССР мінімум 80 працадзён стаўся для сялян асаблівай «паншчынай».

Да 1941 года ступень абагуленасці сялянскіх гаспадарак дасягнула па БССР 93,4%, калгаснікі апрацоўвалі 96,2% ворыўнай зямлі. Але прадукцыйнасць сельскай гаспадаркі ад гэтага не павялічылася (у 1940 годзе, калі верыць статыстыцы, ураджайнасць збожжа склала 7 цэнтнераў з гектара, надоі малака на карову – 834 літры). Калгаснікі былі самай нізкааплатнай катэгорыяй насельніцтва: сярэднямесячны заробак іх складаў 12 рублёў, тым часам як рабочыя, напрыклад, атрымлівалі 34 рублі.

Аднак галоўнай сваёй мэты бальшавіцкія ідэолагі дасягнулі: калгасных сялян ужо ніяк нельга было назваць «дробнай буржуазіяй», бо значная частка іх не мела нічога. Калгасы праз старшыняў, прызначаных з цэнтра, сяк-так выконвалі ўскладзеныя на іх нормы здачы мяса, малака, збожжа ды іншых прадуктаў. Іх хапала, каб збольшага забяспечыць харчаваннем горад. А тое, што пры гэтым калгаснік сам заставаўся паўгалодным, нікога не хвалявала.

Таццяна ПРОЦЬКА.

Тэксты да ілюстрацый падрыхтаваў Зміцер САНЬКО.

Народная Воля http://www.nv-online.info 5 ЛІПЕНЯ 2016 г.

АСОБА

Янка ЗАПРУДНІК: «Жыць дзеяннем!»

Якія фізічныя практыкаванні дазваляюць 90-гадоваму Янку Запрудніку выглядаць на 60? Якім чынам ён падчас "халоднай вайны" перадаваў інфармацыю праз "жалезную заслону"? Як Ватыкан дапамог нашаму суразмоўцу і яго сябрам трапіць з англійскай шахты ва ўніверсітэт? На гэтыя і іншыя пытанні «Народнай Волі» адказаў грамадска-палітычны дзеяч, гісторык і палітолаг Янка Запруднік, патрыярх беларускай дыяспары ў Амерыцы.

«Мая любімая страва – усё, што паставіць на стол жонка»

– Спадар Запруднік, вам амаль 90 гадоў, а выглядаеце вы на 60. У чым ваш сакрэт?

– Тут шмат фактараў. Гэта заслуга маіх бацькоў, бо гены вельмі ўплываюць на лёс чалавека. Лад жыцця: паліць я кінуў у студэнцкім веку, гарэлкай не злоўжываў, хоць у маладосці бывалі розныя прыгоды *(смяецца)*. Аптымістычна гляджу на жыццё, не зважаючы на цяжкасці. Можна ўвесь час наракаць, быць незадаволеным тым, што адбываецца вакол цябе. Але тады арганізм, каб перамагчы, губляе больш энергіі, чым звычайна. Надзя, мая другая жонка, з якой я ўзяў шлюб у 1995 годзе, вельмі добра мяне даглядае. Мы абое заўсёды заняты нейкай творчай дзейнасцю. Дзякуючы медыцынскай страхоўцы маем добрае медыцынскае забеспячэнне. Рэгулярны дагляд, два разы ў год сустрэча з тым або іншым спецыялістам.

– З чаго складаецца ваш звычайны дзень?

– Дзень пачынаецца ўключэннем камп'ютара і праглядам незалежных беларускіх сайтаў. Чытаем свежую прэсу. Кожны дзень раніцай каля нашага двара праязджае машына, якая кідае нам The New York Times. Надзя цікавіцца навуковым і кулінарным раздзеламі, я – палітыкай.

Натуральна, далей сняданак. Мая любімая страва – усё, што паставіць на стол жонка *(смяецца)*. Зрэшты, мы і на кухні разам працуем. Пераважаюць беларускія стравы – напрыклад, дранікі. Люблю аўсянку. Некалі ахвотна ласаваўся каўбасой, яна была для мяне самай смачнай ежай. У апошнія гады мяса адышло на задні план, наперад выйшлі малочныя і рыбныя прадукты. Раз на два тыдні зазіраем у кітайскі рэстаран. Можам пакаштаваць і іншую кухню: індускую, італьянскую, грэчаскую. Але сваё заўжды смачнейшае. А потым пачынаецца звычайны дзень, які напоўнены інтэлектуальнымі і фізічнымі заняткамі.

– Што вы разумееце пад фізічнымі заняткамі? Падарожжа пешшу?

– Не толькі. Мы з жонкай рэгулярна наведваем спартыўны клуб. Там поўная калекцыя трэнажораў. Кожны дзень раблю прысяданні, бо трэба вельмі даглядаць ногі. Калі дажывеш да 90 гадоў, зразумееш *(смяецца)*. У нашым сямейным коле ёсць людзі, што малодшыя за нас, але маюць фізічныя праблемы. Трэба прыехаць да іх (і ў мяне, і ў жонкі ёсць машына) і ў нечым ім дапамагчы. Як я жартую, мы, старэйшыя векам, дапамагаем малодшым калекам *(смяецца)*.

Што да інтэлектуальнага, дык мы з жонкай спяваем у царкоўным хоры. Нядзеля ідзе на богаслужэнне, на сустрэчу з сябрамі – ці ў рэстаране, ці ў каго на кватэры. Часта бачуся з маім сябрам Вітаўтам Кіпелем, дырэктарам Беларускага інстытута навукі і мастацтва. Дарэчы, яго мемуары маюць сімвалічны загаловак "Жыць і дзеіць". Жывеш дзеяннем, нечым, у чым маеш цікаўнасць. Наша цікаўнасць – у беларусістыцы, у беларушчыне наогул. Так што дзень напоўнены.

– Вы жывяце ў сваёй кватэры?

– Не, яе гаспадыняй цяпер з'яўляецца мая малодшая незамужняя дачка і кацяняты *(смяецца)*. А я пераехаў да Надзі ў загарадны дом. Жыву ў Нью-Джэрсі, недалёка ад Саўт-Рывера, дзе знаходзіцца Беларуска-амерыканскі грамадска-рэлігійны цэнтр.

– Паслухаеш, дык проста райскае жыццё! Навошта вы да гэтага часу працуеце і пішаце кнігі?

– Для гэтага патрабуецца адпаведны палітычны рэжым. Ты хочаш нешта зрабіць, апублікаваць, сказаць, і ў цябе няма ніякіх перашкод. Не трэба хадзіць да нейкага акенца, каб дастаць нейкую цыдулку, паперку. Узнікае адчуванне свабоды. Асабліва ў жаданні рэалізаваць нейкія маленькія ці вялікія праекты. Тады і бярэшся за працу.

«Мы знаходзіліся пад зямлёй, у забоі. Ішоў канвеер, трэба было шуфлем кідаць на яго вугаль»

– Гады "халоднай вайны" ў мяне асацыіруюцца з "жалезнай заслонай". Сваякі, што жылі па яе розныя бакі, не маглі сустракацца. Ці кантактавалі вы з роднымі?

– Калі я ў 1944 годзе выязджаў на Захад, не змог паведаміць пра тое бацькам, бо я быў у Баранавічах, яны – у Міры на адлегласці ў 50 кіламетраў. Пасля вайны я знайшоў спосаб з імі камунікавацца. У Польшчы жылі агульныя знаёмыя. Праз іх я перадаваў маці то сурвэтку, то хустку, каб паведаміць, што жывы. Пазней паведамляў пра сябе праз стрыечную сястру, якая жыла ў Польшчы.

Але асабіста пабачыцца я не змог. Маці памерла ў 1981 годзе. А Савецкі Саюз распаўся пазней. Бацька, як высветлілася, загінуў яшчэ падчас вайны, змагаючыся на савецкім баку. Таму змог сустрэцца з братамі, якія і цяпер жыве ў Баранавічах. Натуральна, я мог бы яму напісаць. Але ліст з-за мяжы ад сваяка, які займаецца антысавецкай дзейнасцю, яму толькі нашкодзіў бы.

– Ваша сапраўднае імя – Сяргей Вільчыцкі. Вы ўзялі псеўданім для канспірацыі?

– Янка Запруднік – не псеўданім. Бо псеўданім з'яўляецца, калі аўтар нешта напісаў і хоча апублікаваць. Гэта прозвішча, якое я атрымаў з-за абставін пасляваеннага часу. Пасля вайны я трапіў у лагер для перамешчаных асоб. Даваць адпаведны статус мне не хацелі. Але ў лагеры быў нейкі Запруднік, на шэсць гадоў старэйшы за мяне, які выехаў, але яго не выкраслілі са спісаў. Мне прапанавалі жыць з ягоным прозвішчам.

Зрэшты, нават калі б я не стаў Запруднікам, усё роўна не карыстаўся б сваім прозвішчам, бо працаваў на "Радыё Свабода". Не хацелася падстаўляць сваякоў. Таму, працуючы на Радыё, я вяшчаў не як Запруднік, а як Арсень Загорны. Калі "Песняры" прыязджалі ў ЗША, я званіў ім пад прозвішчам Павел Янкоўскі, каб расказаць, што пра іх пішуць у цэнтральнай прэсе (яны падарожнічалі па правінцыі).

– Як вы трапілі на Радыё Свабода?

– Пачыналася ўсё з працы на англійскай шахце. Мы знаходзіліся пад зямлёй, у забоі. Ішоў канвеер, трэба было шуфлем кідаць на яго вугаль. Таксама мы пракладвалі трэкі пад зямлёй даўжынёй да 300 метраў. Работа была цяжкая. Але, адпрацаваўшы два з паловай гады, я пра яе не шкадую.

Разам са мной працавала яшчэ 11 беларусаў. З кожнай зарплаты мы адкладвалі грошы ў агульную касу. За гэтыя сродкі выпускалі свой часопіс "Наперад!" і рассылалі яго па лагерах перамешчаных асоб, дзе жылі беларусы. Так пра нас даведаліся. Потым старшыня Рады БНР Мікола Абрамчык і адзін бельгіец, пляменнік старшыні мясцовага парламента, здабылі для беларусаў стыпендыі для навучання ў Лювенскім універсітэце (Бельгія). Частка гэтых стыпендый была з Ватыкана, частка ад бельгійскага Камітэта дапамогі беларускім студэнтам. Дзевяць з 12 чалавек паступілі.

Мне прапаноўвалі застацца выкладчыкам на гістарычным факультэце і пісаць доктарскую дысертацыю. Але тады пачала працаваць радыёстанцыя "Вызваленне" (так спачатку называлася Свабода). Рада БНР, якая дабілася беларускамоўнага вяшчання, спадзявалася на пэўную салідарнасць з нашага боку. Таму мы падпарадкаваліся дысцыпліне.

«На радыё мне сказалі: «Калі паедзеш у Амерыку, мы разрываем з табой кантракт»

– Ладны кавалак вашага жыцця прайшоў за акіянам. Чаму вы пераехалі ў ЗША?

– Я ўсё ж такі не пакідаў надзеі напісаць доктарскую працу. Але пры маёй зарплаце зрабіць тое ў Мюнхене, дзе базіравалася радыё, было нерэальна. Тым часам на радыё "Вызваленне" працавалі людзі, якія прыехалі з-за акіяна. Іх зарплата была больш высокая, чым у "еўрапейцаў". Я абурыўся: чаму ім плаціць больш? У аддзеле кадраў мне адказалі, што гэтыя людзі прыехалі з Амерыкі, пакінуўшы там магчымасці для кар'ернага росту ў зарплаце. Тады я прапанаваў: "Дык і я паеду за акіян, а потым адтуль вярнуся". Мне ў адказ: "Калі паедзеш у Амерыку, мы разрываем з табой кантракт".

Але я адчуваў, што ўладкуюся там. Нават, калі мяне не возьмуць назад. Звольніўся, узяў сям'ю, 300 кілаграмаў кніжак *(смяецца)* і паехаў за акіян. Прыехаў 23 сакавіка, а 25 сакавіка свята – Дзень Волі. Мне тэлефануюць з радыё "Вызваленне": "Ці не хацелі б вы напісаць рэпартаж?" Згадзіўся і неўзабаве стаў пісаць для іх тэксты ўжо як вольны супрацоўнік. А праз дзесяць месяцаў мяне зноў узялі ў штат радыё, але ўжо ў амерыканскую студыю радыё "Вызваленне". А праз пэўны час я абараніў пры Нью-Ёркскім універсітэце дысертацыю.

– Натуральна, Беларусь з-за акіяна і Беларусь, якую бачыш на свае вочы, адрозніваюцца. Якія вашы ўражанні ад сёлетняга прыезду на Бацькаўшчыну?

– Апошні раз мы былі на радзіме тры гады таму. За гэты час шмат чаго змянілася да лепшага. Асабліва ў турыстычнай сферы: добрыя гатэлі, магчымасць падмацавацца па дарозе, надпісы па-англійску (калі меркаваць па фасадах, англійская мова па частаце ўжывання цяпер на другім месцы пасля рускай, беларуская – на трэцім), магазіны, якія забяспечаны харчовымі тавараў, якаснае абслугоўванне, чыстыя дарогі. Праўда, мы бачым лепшае, але ад людзей чуем горшае. Эканамічныя цяжкасці, маленькія пенсіі і высокія кошты.

– А як людзі рэагуюць на беларускую мову?

– Вось тут назіраюцца вельмі вялікія змены. Мы ўсюды карысталіся беларускай мовай. І нідзе ні ад кога не пачулі адмоўнай, варожай рэакцыі, чаго мы баяліся. Калі мы першы раз прыехалі ў Беларусь, многія людзі перажывалі шок пасля раптоўнага распаду СССР. Сваю жоўць, незадаволенасць вылівалі на нас. У грамадстве панавала думка, што ва ўсім вінавата Амерыка. Маўляў, гэта яна справакавала распад Саюза (дарэчы, тое ж самае цяпер кажуць у дачыненні да Украіны). Тады, на пачатку 1990-х, мы чулі фразы: "Разговаривайте на человеческом языке". Цяпер на цябе нарэшце глядзяць як на нармальнага чалавека. Незалежна ад таго, на якой мове ты гаворыш.

Іншая справа, што мы не чулі музыкі роднай мовы з вуснаў малых дзетак. З-за гэтага баліць душа. Якая будучыня беларускай культуры? Што рабіць беларускаму паэту, які прыходзіць чытаць у школу вершы, а яму кажуць "мы не понимаем"? Нельга сказаць, што варажнеча супраць беларускай мовы ў грамадстве цалкам знікла. Можа, яна паслаблена пад уздзеяннем моладзі, якая шануе нацыянальную культуру? Так хочацца ў гэта верыць!

Дзяніс МАРЦІНОВІЧ.

ВАС ЦІКАВІЦЬ...

Пераначуем у манастыры?

Вандруючы па цэнтры Мінска, пабачыў дзіўную шыльду: "Гатэль "Манастырскі". Няўжо царква стала зарабляць на простых турыстах? Або побач з нумарамі дагэтуль засталіся келлі, дзе жывуць манахі?

Ігнат Васілеўскі, г.Баранавічы.

Манахі тут больш не жывуць

Гатэль "Манастырскі" сапраўды звязаны з царквой. Але толькі ў мінулым.

Яшчэ ў XVII–XVIII стагоддзях у цэнтры Мінска паўстаў цэлы комплекс будынкаў, які належаў рэлігійнаму ордэну бернардзінцаў. Комплекс складаўся з касцёла Святога Іосіфа, брацкага корпуса, трапезнай, школы, шпіталя, стайні і нават піваварні. Усе гэтыя будынкі былі абнесены каменнай агароджай з брамамі.

Пасля паўстання Каліноўскага, у якім удзельнічалі вернікі, усе будынкі сталі ўласнасцю дзяржавы. З таго часу царква неаднаразова спрабавала вярнуць іх, але пакуль безвынікова.

Самы вядомы элемент комплексу – касцёл Святога Іосіфа (вуліца Кірыла і Мяфодзія, 4). Цяпер у будынку знаходзяцца Архіў-музей літаратуры і мастацтва і Архіў навукова-тэхнічнай дакументацыі.

У суседнім будынку (вул. Кірыла і Мяфодзія, 6), дзе калісьці знаходзіліся манастырскія келлі, размясціўся трохзоркавы гатэль "Манастырскі". Цікава, што адным з варыянтаў яго назвы была "Вікторыя Манастырская". Бо ўладальнікам гатэлю з'яўляецца бізнес-цэнтр "Сталіца" – гаспадар гасцінічнай сеткі "Вікторыя". Сярод яго аб'ектаў – гатэлі, у назве якіх прысутнічае гэты брэнд: "Вікторыя", "Вікторыя 2", "Вікторыя Алімп" і "Вікторыя на Замкавай".

Аўтэнтыка або навабуд?

Наогул, слова "Манастырскі" можна ўжываць у шырокім і вузкім значэнні гэтага слова. У вузкім – гэта ўласна гатэль, а таксама рэстаран, бар і канферэнц-зала, якія знаходзяцца па суседстве. У шырокім сэнсе – гэта цэлы комплекс, межамі якога з'яўляюцца вуліцы Кірыла і Мяфодзія, Зыбіцкая, Герцэна, а таксама тэрыторыя амаль да Музычнага завулка. На тэрыторыі комплексу таксама знаходзяцца тры музеі: археалагічны, карэтная і музей мінскай конкі.

Зрэшты, наша гаворка пра гатэль, які адкрыўся ў красавіку 2014 года. Працэс рэканструкцыі, якім займалася прадпрыемства "Мінская спадчына", падпарадкаванае Кіраўніцтву спраў прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, неаднаразова крытыкаваўся спецыялістамі. **Антон Астаповіч**, старшыня Беларускага добраахвотнага таварыства аховы помнікаў гісторыі і культуры, рэзка пісаў, што рэканструкцыя *"практычна нічым не адрозніваецца ад работ на жывёлагадоўчым комплексе"*. Ён папракаў будаўнікоў у пашкоджанні аўтэнтычных канструкцый і знішчэнні перакрыццяў у калідорах, у замуроўцы сценавых нішаў і з'яўленні груваcткіх санвузлоў, якія сталі дамінаваць у інтэр'еры. Карацей кажучы, для спецыялістаў – гэта тыповы навабуд. А вось для неабазнаных турыстаў – падарожжа ў даўніну, бо нумары былі створаны ў стылі манаскіх келляў. Столь мае форму скляпення, на падлозе – плітка, якая паўтарае выгляд аўтэнтычнай (знойдзенай падчас рэканструкцыі). Турысты, якія любяць цішыню, ахвотна бавяць час ва ўнутраным дворыку, які быў ці не ў кожным сапраўдным манастыры.

Каму па кішэні «Манастырскі»?

Фонд гатэлю складае ўсяго 48 нумароў. Кошт аднамеснага нумара ў суткі абыдзецца ў 1,6 мільёна рублёў (усяго такіх нумароў 16). Дарэчы, у гэтую суму ўключаны сняданак ("шведскі стол") і наведванне трэнажорнай залы. А вось паркоўчнае месца будзе дадаткова каштаваць 105 тысяч рублёў у суткі.

Але вернемся да фонду гатэля. Крыху даражэй двухмесныя нумары (іх 30). Захочаш спыніцца там адзін – вымай з кішэні каля 1,8 мільёна. Падарожнічаеш у пары – кошт крыху больш за 2 мільёны.

Яшчэ большую суму трэба выкласці за адзіны ў гатэлі двухпакаёвы «люкс». 2,6 мільёна – аднаму чалавеку, 2,8 мільёна – двум. Самы шыкоўны – адпачынак у трохпакаёвым нумары (ён таксама адзіны ў "Манастырскім"). 2,8 мільёна заплаціць адзін падарожнік, каля 3 мільёнаў – пара. Дарэчы, паводле афіцыйных дадзеных сярэдняя зарплата, налічаная ў Беларусі ў маі 2016 года, склала крыху больш за 7 мільёнаў. Атрымліваецца, што сярэднестатыстычны беларус зможа спыніцца ў аднапакаёвым нумары хіба на чатыры дні.

Знешні выгляд гатэля "Манастырскі".

Калідор гатэля.

Так выглядае нумар "люкс".

«Чамадан едзе з такім грукатам, як быццам вершнікі Апакаліпсісу скачуць!»

Ці падабаецца замежнікам адпачынак у "Манастырскім"? Натуральна, для больш-менш аб'ектыўнай карціны патрабуецца як мага больш вялікая колькасць уражанняў. Таму "Народная Воля" прааналізавала больш за сотню водгукаў пра "Манастырскі", якія сёлета пакідалі турысты на сайце www.booking.com.

Часцей за ўсё ўражанні пазітыўныя. Больш за ўсё турысты захапляліся размяшчэннем у цэнтры горада, магчымасцю хутка ўбачыць галоўныя помнікі архітэктуры і спусціцца ў метро. Таксама падарожнікі былі ў захапленні ад знешняй гукаізаляцыі. *"У нумары вельмі камфортна спаць,* – адзначае расіянка Ірына. – *Аканіцы зачыняюцца знутры, сцены абсалютна гуканепранікальныя"*. Як адзначалі турысты, не чуваць і суседзяў у суседніх нумарах. Адзіны недахоп – добра чуваць, што робіцца ў калідоры. *"Варта пакласці дываны ў калідорах,* – раіць расіянін па прозвішчы Савельеў (сваё імя ён не назваў). – *Чамадан па плітцы едзе з такім грукатам, як быццам вершнікі Апакаліпсісу скачуць!"* Таксама падарожнікі адзначылі чысціню, натуральную драўніну ў інтэр'еры.

«Сонны персанал лунае ў аблоках і смартфонах»

Работа персаналу пакінула супярэчлівыя водгукі. Хтосьці хваліў работнікаў "Манастырскага" і дзякаваў за дапамогу (расіянцы Алене, якая паскардзілася на холад, прынеслі другую коўдру праз дзве хвіліны), іншыя наракалі на адсутнасць халатаў для душа або на недастатковую хуткасць абслугоўвання. *"Рэстаран, абсалютна пусты вечарам у суботу, пакідае жадаць лепшага, сонны персанал лунае ў аблоках і смартфонах"*, – не хавала незадавальнення госця з Даніі.

Але больш за ўсё турыстаў расчараваў "шведскі стол" у рэстаране "Лаўскі" (нагадаем, сняданак уключаны ў кошт пражывання). *"Сняданак вельмі бедны,* – абуралася расіянка Таццяна, – *кава адсутнічала, не было мясной і сырнай нарэзак, быў адзін слоічак з ёгуртам"*. Іншыя падарожнікі таксама адзначалі малы выбар страў. Дзеля аб'ектыўнасці: водгукі, якія пакідалі пра рэстаран не яго пастаяльцы, а госці (што святкавалі там вяселле або юбілей), куды больш пазітыўныя. Магчыма, турысты, якія выкладваюць немаленькую суму, проста разлічваюць на большае? Або "сваім" застаецца самае смачнае?

Зрэшты, хапае тых, хто застаўся цалкам задаволены адпачынкам. *"Калі паедзем у Мінск, абавязкова ў гэты гатэль"*, – упэўнены адзін з гасцей. Хочацца верыць: з часам такіх водгукаў толькі паболее. Нездарма адзін з жыхароў Екацярынбурга спыняецца ў гатэлі ўжо ў чацвёрты раз. Чаму б "Манастырскаму" не ператварыцца ў турыстычную Меку?

Вадзім БРОННІКАЎ.

Фота з сайта monastyrski.by

ШОУ-БІЗНЕС

На «Славянскім базары» выступіць П'ер Сарказі

Міжнародны фестываль мастацтваў у Віцебску пройдзе з 14 па 18 ліпеня.

На юбілейны, 25-ы, фестываль «Славянскі базар» прыедзе больш за 5 тысяч удзельнікаў з 44 краін свету. Віцебскія ўлады запэўніваюць, што ўсе падрыхтоўчыя работы ў горадзе будуць завершаны ўжо да 8 ліпеня. На мінулым пасяджэнні арганізацыйнага камітэта па правядзенні фэсту намеснік прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь Наталля Качанава выказала надзею, што *свята будзе прыгожым і запамінальным.*

На сённяшні дзень ужо рэалізавана больш за 75 працэнтаў квіткоў. У гэтым годзе ў Віцебску выступіць сын былога прэзідэнта Францыі Ніколя Сарказі – папулярны дыджэй П'ер.

Традыцыйна на «Славянскі базар» прыедуць Валерый Лявонцьеў, Аляксандр Разенбаум, Сяргей Лазараў, Іна Афанасьева, Анжаліка Агурбаш і многія іншыя выканаўцы.

Яшчэ адна сенсацыя! Праз шмат год адсутнасці на фестываль прыедзе Ала Пугачова разам з Максімам Галкіным.

Кошт квіткоў складае ад 13 (13.000) да 195 (1.950.000) рублёў.

Раман ВАСЮКОВІЧ.

ПОДИУМ

Кому достанется велосипед?

9 июля в Минске будут выбирать «Веломисс-2016»

Конкурс «Веломисс-2016» пройдет в рамках крупнейших в стране международных соревнований по велоспорту на шоссе: велогонок Europe Tour UCI «Кубок Минска» и «Гран-при Минска», которые 8 и 9 июля соберут в Минске около 150 профессиональных велогонщиков из 14 стран мира. Около полудня участницы конкурса «Веломисс» вместе с приглашенными звездами откроют программу международных велогонок «Гран-при Минска» красивым велопробегом от Дворца спорта по проспекту Победителей.

«Еще пять лет назад девушек-велосипедисток было очень мало и их знали поименно, – говорит директор общественного объединения «Минское велосипедное общество» Анастасия Янчевская. – *В Европе женщина за рулем велосипеда – показатель безопасности. Только чувствуя себя комфортно и надежно, женщина выберет велосипед. И, судя по сильно возросшему количеству велосипедисток, Минск вдохновляет выбрать велосипед. Так что мы ждем прекрасных девушек в красивых нарядах, со спортивным настроением, готовых поразить всех своим очарованием, стилем и, конечно же, веломастерством!»*

Кстати, победительнице конкурса подарят велосипед.

Алина ВЕТРОВА.

ПРЕМЬЕРА!

Белорусская «Мэри Поппинс»

В Белорусском государственном академическом музыкальном театре через неделю – премьерный мюзикл «Мэри Поппинс».

В постановке заняты все поколения артистов театральной труппы – народная артистка Беларуси **Наталия Гайда**, заслуженный артист России **Алексей Кузьмин**, заслуженные артисты **Маргарита Александрович** и **Антон Заянчковский**, **Екатерина Дегтярева**, **Илона Казакевич**, **Артем Хомиченок**, **Сергей Спруть**, **Николай Русецкий** и многие другие.

Ставит спектакль режиссер **Михаил Ковальчик**, хореографа-постановщика **Ирину Савельеву** пригласили из Латвии – она руководит там шоу-балетом «Небеса».

По словам режиссера-постановщика Михаила Ковальчика, «несмотря на зрелищность и сказочность представления, в шоу-мюзикле для пап и мам будет говориться о серьезных вещах – о правилах воспитания хороших детей. Основная задача спектакля – напомнить взрослым о том, как необходимы детям их любовь и внимание, а также реальные дела и личный пример».

Премьера запланирована на 14, 15 и 22 июля.

Билеты стоят от 10 (100.000) до 15 (150.000) рублей.

Вера ВИР.

ЕВРО-2016

…И плакали итальянцы

В полуфиналах чемпионата Европы по футболу сыграют сборные Германии и Франции, Португалии и Уэльса.

Это, на мой взгляд, несправедливо, когда болельщикам пришлось смотреть матч сборных Италии и Германии уже в четвертьфинале турнира. Игра была достойна финала! Сколько было драмы, непредсказуемости, эмоций! Противостояние в серии пенальти двух великих вратарей **Мануэля Нойера** и **Джанлуиджи Буффона**, победа немецкой команды, слезы итальянцев…

«*Я никогда не участвовал в таком невероятном матче*, – сказал после игры немецкий вратарь. – *Вот это серия пенальти! Настоящая драма! Три моих партнера не забили пенальти, и мы все равно выиграли. Жаль, что не выиграли в основное и дополнительное время. Но Италия билась блестяще! Нам пришлось безумно трудно. Конечно, мне было нелегко в серии пенальти. Дикое испытание для нервов*».

А защитник сборной Италии **Андрей Бардзальи** произнес после поражения, наверное, самую проникновенную речь на Евро-2016.

«*Это огромное разочарование. Мы отдали все, что можно. От всего того хорошего, что мы сделали, осталось только поражение. Через несколько лет все забудут об этой команде. Никто не вспомнит об этой сборной Италии, которая выложилась на все сто. Простите нас!*» – сказал Бардзальи и заплакал, не скрывая перед камерой мужских слез.

Жаль, конечно, и сборную Исландии, которая в минувшее воскресенье крупно уступила французам – 2:5. Как говорят, сказке пришел конец, хотя исландская команда влюбила в себя многих болельщиков, а ее выход в четвертьфинал – уже безусловный успех. В Исландии больше действующих вулканов, чем профессиональных игроков. В стране, где всего чуть более трехсот тысяч жителей, насчитывается около 23.000 футболистов, но лишь 120 исландцев имеют статус футболиста-профессионала. Действующих вулканов же на острове насчитывается 126. Так что – браво, Исландия!

Кстати, Гудни Йоханнессон, который недавно победил на президентских выборах в Исландии, приехал во Францию смотреть чемпионат Европы вместе с обычными болельщиками. Йоханнессон ходил на каждый матч своей сборной с женой и сыном. И ничего – корона не упала! Достойный пример для подражания для некоторых президентов.

Не будем делать прогнозы на полуфиналы, а лишь отметим, что нас ждет еще один увлекательнейший поединок, когда встретятся сборные Франции и Германии. Для немецкой команды, кстати, Евро-2016 – уже 12-я подряд финальная стадия чемпионата Европы, что является абсолютным рекордом. Таким образом, немцы играют на европейских первенствах на протяжении 48 лет, за это время они трижды становились чемпионами Европы (в 1972, 1980 и 1996 годах) и еще трижды просто выходили в финал (в 1976, 1992 и 2008 годах).

…А пока 8-килограммовый кубок ждет своего нового хозяина. Создатели кубка – известная ювелирная фирма Asprey London – утяжелили его на 2 килограмма и вытянули на 18 сантиметров. Приз по-прежнему носит имя Анри Делоне – французского функционера, автора идеи чемпионатов Европы. Награда найдет своего героя 10 июля.

Алесь СИВЫЙ.

P.S. *В полуфинальных поединках встретятся 6 июля сборные Уэльса и Португалии, 7 июля – Германии и Франции.*

ФУТБОЛ

Мінскае «Дынама» пайшло на павышэнне

У мінулую нядзелю некалькімі матчамі завяршыўся 15-ы тур чэмпіянату краіны па футболе ў вышэйшай лізе.

На фоне чэмпіянату Еўропы па футболе, які гэтымі днямі праходзіць у Францыі, беларускае першынство, можа быць, і не так ярка глядзіцца, але тым не менш… У беларускіх клубаў таксама ёсць і свой глядач, і свой балельшчык.

Вынікі тура: “Крумкачы” (Мінск) – “Мінск” – 0:1, “Нафтан” (Наваполацк) – “Нёман” (Гродна) – 2:0, “Слуцк” – “ Іслач” (Мінскі раён) – 2:2, “Гарадзея” – БАТЭ (Барысаў) – 1:1, “Віцебск” – “Дынама” (Брэст) – 1:0, “Дынама” (Мінск) – “Славія” (Мазыр) – 1:0, “Граніт” (Мікашэвічы) – “Белшына” (Бабруйск) – 0:4.

Турнірнае становішча

Каманды	Г	В	Н	П	М	А
1. БАТЭ	14	10	2	2	35–15	32
2. Дынама (Мн)	15	7	5	3	21–16	26
3. Мінск	15	7	4	4	20–16	25
4. Крумкачы	15	7	3	5	16–17	24
5. Шахцёр	14	7	3	4	18–10	24
6. Гарадзея	15	6	4	5	17–15	22
7. Іслач	14	6	3	5	19–18	21
8. Тарпеда-БелАЗ	14	5	5	4	19–16	20
9. Граніт	15	4	8	3	14–18	20
10. Віцебск	15	6	1	8	14–12	19
11. Славія	15	5	4	6	18–21	19
12. Белшына	15	4	5	6	23–24	17
13. Дынама (Бр)	15	4	3	8	19–29	15
14. Нафтан	15	3	5	7	12–18	14
15. Слуцк	15	3	5	7	13–22	14
16. Нёман	15	2	4	9	7–18	10

СПЕЦЫЯЛЬНЫ РЭПАРТАЖ

«Даша можа пераязджаць у свой дом ужо ў жніўні…»

Карэспандэнт “Народнай Волі” наведаўся на будоўлю дома трохразовай алімпійскай чэмпіёнкі Дар’і Домрачавай і пацікавіўся, ці будзе гатовы ён прыняць яе пасля нараджэння дзіцяці.

Вёска Лапаровічы, якая знаходзіцца на беразе Мінскага мора (Заслаўскага вадасховішча), – прывабнае месца для жыцця. Недалёка ад горада (каля 12 кіламетраў ад кальцавой дарогі), прыгожы від на Мінскае мора… Адным словам, лепш і не прыдумаеш. Вёсачка не вельмі вялікая, і зараз яна падзелена, так бы мовіць, на дзве часткі. У адной стаяць дамы мясцовых жыхароў, у другой – катэджы. Яшчэ ў 2009 годзе вёска пачала пашырацца: сельсавет вызначыў 76 участкаў для індывідуальнай забудовы.

Да слова, менавіта ў Лапаровічах было лецішча беларускага “песняра” Уладзіміра Мулявіна, дзе ён, па расказах мясцовых жыхароў, любіў адпачываць у вольны час. Праўда, пасля гібелі кіраўніка “Песняроў” дом пэўны час знаходзіўся без дагляду, пакуль сельсавет не звярнуўся да блізкіх Мулявіна, каб яны вырашылі лёс лецішча. Здаецца, на ім цяпер новыя гаспадары.

Дом Героя Беларусі **Дар’і Домрачавай** знайсці вельмі лёгка. І нават калі вы яго не вызначыце, то вам “карабель” пакажа кожны мясцовы жыхар. Перш за ўсё пабудова адрозніваецца ад астатніх сваёй незвычайнай архітэктурай. І здзіўляцца тут няма чаму. Маці біятлоніcткі – Ларыса Аляксееўна – архітэктар. Брат Мікіта працуе ў творчай майстэрні свайго айчыма – вядомага архітэктара Барыса Школьнікава. Дарэчы, паводле некаторых звестак, менавіта Мікіта і з’яўляецца аўтарам праекта дома, які нагадвае карабель.

Яшчэ год таму будоўля ішла маруднымі тэмпамі, але зараз работа кіпіць ужо з самага ранку. Тут таксама ўсё зразумела. У красавіку вядомы нарвежскі біятланіст **Оле-Эйнар Б’ёрндален** паведаміў на прэс-канферэнцыі пра тое, што ў іх з Домрачавай будзе дзіця. А пазней сама спартсменка распавяла, што папаўненне ў сям’і варта чакаць восенню гэтага года. Зразумела і жаданне будучай маці падрыхтаваць да нараджэння дзіцяці прыстойнае жыллё.

Дом спартсменкі – на першай берагавой лініі, што лічыцца асаблівым шыкам. Дашыны суседзі – таксама досыць вядомыя асобы. Можна будзе схадзіць у госці да трэнера па біятлоне Андрыяна Цыбульскага альбо завітаць на гарбату (калі Б’ёрндален дазволіць) і пацікавіцца развіццём айчыннага футбола да футбалістаў Аляксандра Глеба, Віталя Радзівонава ці Аляксандра Юрэвіча. У некалькіх метрах ад дома біятланісткі і ўчастак яе маці.

Ля дома з 8 гадзін раніцы працуе трактар – рабочыя ўпарадкоўваюць тэрыторыю вакол дома. Там яшчэ шмат усялякага смецця, недалёка – выспы зямлі, але будаўнікі з вышыні свайго вопыту глядзяць на гэтую справу па-філасофску: “*Сёння ёсць смецце, а заўтра яго няма*”.

– Пры жаданні Даша можа сюды ўжо ў жніўні пераязджаць, – дадаюць мне. – Аздабленне ў доме практычна закончана, а добраўпарадкаванне тэрыторыі зойме максімум два тыдні. Зараз будзем займацца азеляненнем.

Будаўнікі рабілі рамонты і іншым VIP-персонам, але не прызнаюцца, каму канкрэтна. Не дазваляюць зрабіць фотаздымкі і ўнутры дома.

– Зразумейце нас правільна: гэта прыватная тэрыторыя, – нібыта апраўдваліся суразмоўцы. – А мы ўсяго толькі наёмныя работнікі, якія не распараджаюцца гэтай тэрыторыяй. Узгадняйце ўсе пытанні з гаспадарамі дома ці іх блізкімі. Вам жа, напэўна, таксама будзе непрыемна, калі да вас у хату прыйдуць незнаёмыя людзі, проста каб паглядзець рамонт на кухні?

Участак Дар’і Домрачавай – каля 25 сотак, дом у некалькі ўзроўняў займае 500 квадратных метраў. Ён, дарэчы, пабудаваны па энергазберагаючых тэхналогіях – выкарыстаны шклопакеты, якія запоўнены аргонам. Мэблі там ніякай пакуль няма, бо будаўнікі “*даводзяць пакоі да бляску*”.

– У нас кантроль сур’ёзны, – кажуць яны. – Ларыса Аляксееўна наведваецца, Мікіта… Шчыра скажам, не адзін раз даводзілася і выпраўляць нешта. А вось няпраўда, што будаўніцтвам кіруе Б’ёрндален. Можа быць, калі-небудзь і прыязджаў з Дашай, каб проста паглядзець на жыллё, але якое ж гэта кіраўніцтва? Тут і так ёсць каму кіраваць. Дарэчы, вось закончым будаўніцтва дома, можам, калі спатрэбіцца, і вам у кватэры рамонт зрабіць. 70 долараў за квадратны метр без уліку будаўнічых матэрыялаў…

Алесь СІВЫ.

ПА ВАШАЙ ПРОСЬБЕ

8–9 ліпеня:

VIII Усебеларускі фестываль народнага гумару ў Аўцюках

Не, без гумару, жартаў, анекдотаў з перчыкам, вясёлых прыпевак беларусы ніколі не абыходзіліся. І сёння, калі жыццё падкідвае тысячы задачак, дасціпнае слоўка ой як падтрымлівае настрой! Таму добра, што ў мінулым нумары “Народнай Волі” дана абвестка пра тое, што 8–9 ліпеня 2016 года адбудзецца VIII Усебеларускі фестываль народнага гумару ў Аўцюках, што ў Калінкавіцкім раёне. Прадоўжыце, калі ласка, друкаваць смяшынкі з кнігі Уладзіміра Ліпскага “Над Аўцюкамі тармазні”.

Іван КАРПЫЗА.

Над Аўцюкамі тармазні

* * *

Едзе камісія ў Аўцюкі. Бачаць: аўцюк яму капае. Цікавяцца:

– Навошта табе яма летам?

– Дак трэба, каласок, зняцца на картку.

– А яма навошта?

– Дак сказалі ж зняцца па пояс.

Пабыла камісія ў вёсцы. Едуць назад. Той аўцюк другую яму капае.

– Навошта табе дзве ямы?

– Дык сказалі ж – дзве фоткі трэба.

* * *

Аўцюка паставілі аўтаінспектарам на шумнае гарадское скрыжаванне. Праз дзень заяўляе начальніку:

– Таварыш маёр, пастаўце на цішэйшую вуліцу. Не магу разабрацца, хто куды едзе…

* * *

Вярнуўся аўцюк з лесу. Рэзаў дровы. Стаміўся. Сеў і есць проста з каструлі.

Уваходзіць жонка ў хату:

– Што сабаку дам?

– Сабаку, калінка, свежага зварыш.

* * *

Маці просіць сына:

– Юрась, падмажы рваць буракі.

Юрась, вучань другога класа, адказвае:

– Ага, хочаш, каб мае рукі былі такія чорныя ад буракоў, як у настаўніцы…

* * *

– Што робіш, дзядзька?

– Не бачыш, каласок, камяні збіраю.

– Навошта яны табе?

Аўцюковец змікіціў, што прахожы з яго насміхаецца. Сур’ёзна адказвае:

– Няўжо не чуў, каласок? Іх нарыхтоўшчыкі цяпер з рук вырываюць, толькі давай.

– Ты што?

– Ага, каласок, у горадзе камяні мелюць і вырабляюць пудру.

Прахожы пачаў бегаць па палетку і збіраць камяні.

* * *

Малы аўцюк даклэпаў да магазіна. Звяртаецца да прадаўшчыцы:

– Калінка, мне тры бутэлькі піва!

– Ты ж не данясеш!

– Я адну на месцы вып’ю, а дзве дацягну…

* * *

– Калі няма работы, што робіш?

– Сяджу, каласок, і думаю.

– А калі работа ёсць?

– Толькі сяджу…

* * *

Аўцюковец вешаўся. Прывезлі да псіхіятра. Лячылі два месяцы. Сабралася камісія: ці здаровы?

Пасля праверак і роспытаў старшыня камісіі цікавіцца:

– Што будзеш рабіць, як вернешся дадому?

– Жонку, каласок, пацалую.

– А тады што?

– Сена карове дам.

– А тады?

– Дроў накалю.

– Ну, а далей?

– Пасля, каласок, як баба не налье, пайду дай павешуся.

* * *

Леглі спаць. Бацька правярае, ці заснулі хлопцы.

– Ваня, падай вады.

Маўчок.

– Сеня, падай вады.

Цішыня.

– Толя, падай вады.

Чуваць, як гадзіннік чэкае.

– Міша, падай вады.

Цішыня.

Бацька толькі павярнуўся да маці, у гэты міг Ваня падносіць кубак вады.

– Татка, ты прасіў?..

* * *

Міліцыянер-аўцюк шафёру:

– Ты, каласок, далей ехаць не зможаш.

– Чаму?

– У цябе вельмі мала крыві ў алкаголі.

* * *

– Мама, наш певень здурнеў?

– Чаму?

– Адкрывала куратнік, а ён як кінецца на курэй, давай іх кляваць ды валяць. Ледзь адагнала палкай…

– А гусі як паводзяць?

– Ой, мама, гусак гуску б’е і б’е. Хоча яе ўтапіць. Залезе наверх і дзюбай, дзюбай клюе. Пад ваду заганяе…

* * *

Сядзяць дзед і баба, абедаюць. Баба хрась дзеду лыжкай па лбе.

– За што, калінка?!

– За тое, што некалі пазбавіў мяне дзявоцкасці.

Сядзяць, ядуць.

Раптам дзед б’е бабе лыжкай па галаве.

– За што, каласок?!

– Каб дурныя думкі ў мазгі не лезлі…

* * *

Купіў дзед Яўхім карову на базары, хваліцца:

– Рахманая. Удойная. Але, на яе ліха, абы толькі выпушчу на волю, так і наровіць у шкоду залезці. То ў чый агарод, то ў саўгасную кукурузу…

Аўцюк пасля дазнаўся: карова гадавалася ў старшыні калгаса. Прывыкла шкодзіць.

* * *

Занядужаў аўцюкоўскі брыгадзір. Ляжыць, стогне. Загадаў жонцы, каб ніякіх хадакоў не падпускала да яго.

Жонка:

– Пятрусь, да цябе фельчар прыйшоў.

– Скажы, што я хворы, сёння не прымаю.

* * *

Аўцючка просіцца ў загадчыка фермы:

– Адпусці, каласок, раней часу дамоў.

– Навошта?

– Я з канём дамовілася…

* * *

– Каласок, палячы, сярэдзіна баліць.

– Нагніся, – кажа фельчар.

Нагнулася баба, а лекар пытае:

– Лягчэй?

– Ага, каласок.

– Дак гэтак і хадзі.

* * *

Спазніўся аўцюк на апошні аўтобус. Што рабіць? Як заехаць дамоў?

Пайшоў у міліцыю, заяўляе:

– У нашых Вялікіх Аўцюках ёсць чалавек з аўтаматам. Але ён вам яго не аддасць…

– Як?! Адбярэм!.. – заяўляе дзяжурны.

Павезлі аўцюка ў Аўцюкі. Падводзіць аўцюк міліцыянераў да бюста воіну-вызваліцелю і паўтарае:

– У яго ёсць аўтамат, але ж я казаў, што ён вам яго не аддасць…

Рэкламны аддзел: narodnayav@gmail.com
тэл.: +375 29 8 444 725, +375 29 111 30 77, +375 17 237 20 78, +375 17 328-66-09

Адрас рэдакцыі: 220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а. Прыёмная: тэл./факс (017) 328-68-71.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

nvonlineinfo@gmail.com
http://www.nv-online.info

Падпісныя індэксы:
63222 – для індывідуальных падпісчыкаў,
632222 – для прадпрыемстваў і арганізацый.

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 30.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 04.07.2016 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 25 020 экз. Заказ № 2635